

1876

2021

Helsingin Suomalaisen Klubin

KLUBILEHTI

**Kirjailija Anneli Kanto kävi Kirjan illassa
kertomassa menestyskirjastaan
Rottien pyhimys**

4 / 2021

TILOISSAMME ON KÄYTÖSSÄ

KORONAPASSI

Ravintola Helsingin Suomalaisella Klubilla tarkastetaan koronapassi, jota edellyttämme kaikilta (yli 16-vuotiailta) vierailtamme ja Klubin jäseniltä.

Koronapassi tarkistetaan THL:n hyväksymällä lukijaohjelmalla.

Esitäthän koronapassin Klubimestarille ennen Klubin tiloihin siirtymistä.

TOIMI SEURAAVASTI:

Lataa koronapassi Omakanta-palvelusta jo valmiiksi ennen saapumistasi.

Valmistaudu esittämään koronapassin QR-koodi henkilökunnallemme tulosteena tai mobiililaitteelta.

Kuvallinen henkilöllisyystodistus esitetään pyydettyäessä.

Tietoja ei säilytetä eikä käytetä muuhun tarkoitukseen.

Tervetuloa asiakkaaksemme turvallisien mielin.

Kiitos yhteistyöstä!

Sisältö

Pääkirjoitus – Vuoden päättyessä	5
Mitä Klubille kuuluu?	6
Klubilla tapahtuu	8
Klubille lisää jäseniä	9
Ruokaa, kulttuuria ja ruokakulttuuria	10
Mikael Stelanderin puhe Suomalaisen Klubin Itsenäisyyspäivän juhlassa 6.12.2021	12
K. M. Walleniuksen kolme roolia ”Huimaa nousukiitoa seurasi perikato”	14
Maailmankauppa on vaikeuksien keskellä, mutta Suomi voi menestyä jos osaamme toimia oikein	16
Kirjaston kuulumisia	19
Anneli Kanto kirjan illassa klubilla: Hattulan kirkon kuvat järkyttivät	20
Iltasadun aika – Artti Pohjanheimo	24
Bioteknikka, saavutukset ovat merkittävämpiä kuin uhat	26
Bioteknikan nobelistit	30
Urheilu on ottanut paikkansa Klubi-illoissa	32
Kyberhyökkäyksiin on kyettävä vastaamaan poliittisesti	34
Me taas laulamme riemuiten, kun joulukuu, joulukuu on meillä	40
Tyyneenmeren atollivaltiot ja ilmastonmuutos	42
Kolumni – Kotiinpaluu	47

JULKAISIJA

Helsingin Suomalainen Klubi ry
Kansakoulukuja 3, 00100 Helsinki

TOIMITUS

Heikki Hakala, päätoimittaja
040 771 0077
heikki.hakala@klubi.fi

LEHDEN ULKOASU

Katariina Pakarinen
0500 350 145
pakarinen.katariina@gmail.com

PAINO

PunaMusta Oy
Esko Aaltosen katu 2
30100 Forssa

ILMOITUKSET

Kristian Miettinen
0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

KLUBIMESTARIT

09-586 8830

TOIMINNANJOHTAJA

JA SIHTEERI

09-5868 8366
www.klubi.fi

KANNEN KUVA

Esa Malm

Voit vuokrata itsellesi asunnon ilman ruuhkaisia esittelyjä.

www.asuntohakemus.fi

Jos tarvitset sijoitusasuntoosi uuden vuokralaisen,
anna meidän hoitaa asia kuntoon puolestasi.

www.vuokraturva.fi

p. 010 2327 300

VUOKRATURVA **MYYN TITURVA**

Vuokraturva on luotettavin, tunnetuin ja maineeltaan paras vuokravälittäjä.

Lähde: Taloustutkimus Oy 2020

Helsinki – Uusimaa – Turku – Tampere – Oulu

Pääkirjoitus

Vuoden päättyessä

Syksyn toimintakauden päättyessä tunnen suurta tyytyväisyyttä kuluneeseen kauteen. Se onnistui hienosti johtuen monien klubiveljien halusta ja innosta järjestää klubi-iltoja ja vetää harrastuspiirejä. Osallistuminen on ollut aktiivista, eräissä harrastuksissa jopa aiempaa vahvempaa. Olemme siinä suhteessa palanneet normaaliin huomioiden myös annetut rajoitukset ja suositukset. Toiveikkuuden yllä lepää edelleen pandemian varjo. Uhka uusista rajoituksista on todellinen, mutta voimme yhdessä torjua sen terveysviranomaisen ohjeita ja suosituksia noudattaen.

Uudistetut klubitilat ovat uskoakseni edesauttaneet kiinnostusta käydä Klubilla. Moni klubi-ilta onnistui houkuttelemaan salin täyteen teemojen osuessa ajan hermoon. Matineat ja niiden monipuolinen tarjonta saivat ansaitsemansa kuulijat. Tämä kokonaisuus antaa aiheen uskoa kevätkauden onnistumiseen. Kaikelle tälle oli vahva sosiaalinen tilaus pitkän etätoiminnan jälkeen.

Marraskuun syyskokouksessa johtokunta esitti suunnitelmansa tulevalle vuodelle. Syyskokouksen hyväksymät toimintasuunnitelma ja talousarvio ovat kaikkien tutustuttavissa jäsensivustolla kirjautumisen kautta. Niiden realistiseen kuvaan kannattaa kaikkien tutustua.

Syyskokous valitsi johtokuntaan uudelle kolmivuotiskaudelle Pertti Torstilan ja uutena jäsenenä Olli Juneksen. Varsin tuore klubiveli on nopeasti lunastanut paikansa aktiivisten luottamusveljien joukossa ja on luvannut antaa aikansa ja media-alan kokemuksensa käyttöömme. Haluan onnitella heitä molempia valituksi tulemisestaan samalla odottaen uuden toimintavuoden käynnistymistä ja heidän panostaan Klubin toimintaan.

Syyskauden ilonaiheita on ollut viime kuukausien jäsenhakemusten määrän kasvu. Kiitos kaikille klubiveljille, jotka ovat ottaneet kopin jäsenhankinta-asiaa. Tavoitteet ovat tämän suhteen korkealla ensi vuoden suunnitelmassakin. Klubin johtokunta päätti lyhentää suosittelijoiden jäsenyysaikaa kahdesta yhteen vuoteen. Tavoite on taata jäsenmaksukertymä, minkä avulla voidaan turvata jäsenoiminta ja sitä tukeva hallinto. Lokakuun puolivälissä saimme verottajan päätöksen suoritettusta tarkastuksesta, mikä ei antanut aihetta verotustoimenpiteille.

Ensimmäinen vuoteni puheenjohtajana on päättymässä. Vuosi on ollut mielenkiintoinen ja haasteita täynnä. Olen saanut paljon tukea ja kannustusta teiltä hyvät klubiveljet ja se on osaltaan auttanut tehtävän hoitamisessa. Klubin johtokunta ja johtokunnan jäsenten johtamat toimikunnat ovat ahkeroineet koko vuoden tuloksekkaasti, mistä lausun heille lämpimät kiitokseni. Kiitokseni myös Klubin toiminnanjohtajalle, sihteerille ja klubimestareille.

Toivotan kaikille klubiveljille läheisineen rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta 2022.

Raimo Ilveskero
puheenjohtaja

Mitä Klubille kuuluu?

Syyskokous hyväksyi 18. marraskuuta pidetyssä kokouksessa Klubin toimintasuunnitelman vuodelle 2022. Toimintasuunnitelma sisältää keskeistä tietoa toiminnasta, tavoitteista ja taloudesta. Julkaisemme toimintasuunnitelman vuodelle 2022 kokonaisuudessaan.

Helsingin Suomalainen Klubi Toimintasuunnitelma 2022

Yleistä

Klubin tarkoituksena on, jatkaen vuonna 1876 perustetun Luku- ja Konversationi-klubbin Helsingissä perinteitä, vaalia suomalaista kulttuuria, suomalaiskansallisia perinteitä ja suomen kieltä koko maassa, antaa jäsenilleen tilaisuus kehittävään keskinäiseen kanssakäymiseen suomalaiskansallisessa hengessä sekä edistää isänmaallisten, sivistyksellisten, maanpuolustuksellisten ja yhteiskunnallisten kysymysten harrastusta.

Edellisen vuoden 2020 ja kuluvan kauden toimintarajoitukset ovat lyöneet leimansa myös Klubin toimintaan. Vuoden 2021 elo/syyskuun vaihteessa saatiin kesäkauden kestänyt klubitalomme remontti valmiiksi ja epidemian rajoitteet poistuivat asteittain syksyn edetessä. Vähitellen päästiin lähelle normaali-tilannetta ja klubin jäsentilojen käyttöaste parani loppuvuotta kohden huomattavasti pandemia-aikaa edeltäneelle tasolle. Kevätkauden 2022 odotetaan olevan vireää klubitoimintaa ja ravintolatoiminnan aktiivista ja tuloksekasta.

Klubitoiminnan painopisteet

Jäsentoiminta

Klubi palvelee jäseniään ja toimii henkiseksi sekä yhteiskunnalliseksi yleiseksi hyväksi. Sen painopistealueet ovat Klubin monimuotoisen ja aktiivisen ohjelmatarjonnan sekä kult-

tuuri- ja harrastustoiminnan jatkaminen ja kehittäminen. Jäsenmaksutuotot antavat rahoituksen Klubin jäsentoimintaan. Johtokunta suunnittelee toimenpiteitä jäsenmäärän turvaamiseksi. Edellisenä vuonna toteutetun jäsenkyselyn ja tulevaisuustyöryhmän raportin tulosten perusteella kehitetään edelleen klubitoimintaa ja varmistetaan klubin kiinnostavuus myös jatkossa erityisesti nuorten piirissä.

Toimikunnat ovat laatineet omat toimintasuunnitelmansa ja budjettinsa ja niiden pohjalta on muodostettu Klubin kokonaisbudjetti.

Yhteiskunnallinen toiminta

Klubi on yleishyödyllinen yhdistys ja toimii näin myös jatkossa entistä vahvemmin. Klubin perustamia yhteiskuntaan suunnattuja nettisivustoja, muun muassa Suomen Kansan Sähköinen Muisti (SKSM), ylläpidetään ja kehitetään sekä osallistutaan uusien sivustojen luomiseen. Kaudelle suunnitellaan kahden uuden sivuston perustamista merkkimiehet-sarjaan. Yhteiskuntasuhteiden toimikunta kehittää yhteistyötä koti- ja ulkomaisten sidosryhmien - veljesklubien - kanssa.

Suomalainen kirjoituskilpailu lukiolaisille toteutetaan 15. kerran. Suomalainen kielitekopalkinto suunnitellaan jaettavan 2023.

Helsingin Suomalaisen Klubin Säätiön Ruokakulttuurirahasto jakaa tunnustuksia säätiön valitsemille palkinnonsaajille ja tunnustukset jaetaan yhdeksännen kerran.

Sijoitustoiminta

Klubin omistamaa kiinteistöä ylläpidetään suunnitelmallisesti. Toimintavuoden 2022 aikana suunnitellaan mm. klubirakennuksen julkisivujen, lasitiiliseinien ja porrashuoneitilojen parantamista. Lisäksi teetetään selvitys kiinteistön kunnosta ja kehittämistarpeista arvonmäärittäksen tueksi.

Vuokraustilanne on toimintavuoden alussa haasteellinen. Loppuvuonna 2021 kahden kokonaisen kerroksen vuokrasopimukset päättyvät. Kuitenkin neljäs osa niistä on jo vuokrattu. Vuokrattujen tilojen vuokrasopimukset jatkuvat kesäkuun loppuun 2022 ja 2023. Neljännen kerroksen vuokralainen lähtee 30.4.2022 ja tilaa vapautuu n 590 m2. Tulevaisuudessa meidän on varauduttava siihen, että kiertonopeus tiloissa lisääntyy, kun kymmenvuotinen kahden kerroksen vuokrasopimus nyt loppuu ja muuttuu enemmänkin lyhytaikaisemmaksi juoksuajaltaan. Klubin johtokunta on päättänyt varatoimenpiteen selvittää kiinteistövuokrauksen ja -omistuksen vaihtoehtoja.

Ravintolasopimuksen tuotto on ollut kuluvalle kaudella enenevästi alhaisempi pandemiatilanteen aiheuttamien toimintakatkosten ja asiakaskadon vuoksi. Tilanne on kuitenkin loppuvuonna rajoitusten poistumisen ja epidemiatilanteen hellittäessä muuttumassa parempaan. Kabinettien käyttöaste on jo samalla tasolla kuin ennen poikkeustilannetta. Ravintoloitsijan kanssa tehdään hyvää yhteistyötä edelleen ja kehitetään jäsenille tarjottavia palveluita tilanteen kehittämiseksi. Ravintolapalvelut ovat tärkeä osa jäsenpalveluita.

Klubiravintola on päivittäinen kokoontumispaikka ja ravintolan kabinetit ovat jäsenten ja muun yleisön sekä yhteisöjen käytössä eri tilaisuuksia varten.

Klubin kehittämistavoitteet 2022

- Ohjelmatarjonnan kehittäminen siten, että se puhuttelee ja houkuttelee myös työikäisiä jäseniä.
- Nykyistä nuorempien jäsenten saaminen klubin johtotehtäviin nykyistä laajemmin.

- Klubin yhteiskunnallisen roolin ja imagon vahvistaminen siten, että Klubin myönteinen profiili toimii tehokkaana vetovoimatekijänä potentiaalisten uusien jäsenten keskuudessa.
- Avoimuuden lisääminen viestinnässä ja Klubin eri toiminnissa ja sitä kautta hyvän hengen ja tunnelman vahvistaminen Klubin sisällä.
- Jäsenhankinnan aktivoiminen tuomalla esiin Klubin toiminnan ainutlaatuisuutta ja suosittelijoiden merkitystä.

Klubin talous

Klubin talous tulee olemaan vuonna 2022 selvästi alijäämäinen johtuen alentuneista vuokratuloista. Vuokrattavien tilojen käyttöaste määrittää pitkälti alijäämän suuruuden. Klubin vahva kassa mahdollistaa jäsentoiminnan ja yhteiskunnallisen toiminnan pitämisen hyvällä tasolla vuonna 2022 kuitenkin niin, että toiminnassa korostetaan tarkkaa taloudenpitoa.

Vieras pääoma

Vuonna 2021 suoritettujen mittavien ilmanvaihtoremonttien vuoksi kiinteistöyhtiön pääomavastikkeet ovat noin 100.000 suuremmat kuin aiemmin. Tämä luo painetta tehokkaaseen toimintaan niin vuokratilojen käyttöasteen osalta kuin myös ravintolatoiminnan tuloksellisen kehittämisen puolella. Lainoja lyhennetään suunnitelman mukaisesti. Jäsen- ja liittymismaksut

Jäsenmaksu esitetään säilytettäväksi 2021 tasolla (200 €) ja liittymismaksu edelleen (100 €).

Helsinki 18.11.2021

Syyskokouksessa huomioidut

Kuvassa syyskokouksessa huomioidut veljet ja Klubin puheenjohtaja. Vasemmalta **Raimo Ilveskero** (pj.), **Jukka Nykänen** (uusi taiteilijajäsen), **Juho Mäkinen** (Klubin kultainen ansiomerkki), **Aarno Cronvall** (vuoden 2020 klubiteko, koronatyöryhmä), **Kimmo Kontula** (vuoden 2020 klubiteko, koronatyöryhmä), **Leif Nordin** (kunniajäsen), **Markku Mäkijärvi** (vuoden 2020 klubiteko, koronatyöryhmä), **Seppo Kimanen**, **Yrjö Orispää** ja **Mikael Stelander** (Klubin kultainen ansiomerkki). Vuoden 2020 klubiteon koronatyöryhmän jäsenenä sai myös **Kari Storckovius** ja Klubin kultaisen ansiomerkkin **Antti Halli**, jotka eivät olleet tilaisuudessa läsnä. ♦

Tuo ystäväsi Klubille

Johtokunta päätti marraskuun kokouksessa, että vuoden 2022 alusta Klubin ohjelmatoimikunnan järjestämiin tilaisuuksiin, Klubi-iltoihin ja Klubilounaaleille jäsen voi kutsua vieraan, joka voi olla mies tai nainen, esimerkiksi työkaveri tai vaimo. Ilmoittautuminen tapahtuu normaaliin tapaan verkkosivun kautta. Vieraasta tehdään erillinen ilmoitus, koska ilmoittautumisjärjestelmä ottaa vain yhden ilmoittautujan kerrallaan.

Kyseessä on tulevan kevään aikana toteutettava kokeilu, jonka tulokset analysoidaan johtopäätösten tekemistä varten. ♦

Lisää kuvia verkkolehdestä

Sähköisestä lehdestä löydät lisää valokuvia Klubilla järjestettävistä tilaisuuksista. Käy tutustumassa sähköiseen lehteen Klubin verkkosivuilla.

Olli Junes nousee johtokuntaan

Klubin syyskokouksessa oli täytettävänä kaksi erovuoroisen jäsenen paikkaa. Pertti Torstila ilmoitti olevansa käytettävissä toiselle kolmivuotiskaudelle. Sen sijaan Olli Meretoja ei asettunut ehdolle. Torstila valittiin toiselle kaudelle. Uudeksi johtokunnan jäseneksi valittiin viestintätoimikunnan jäsen Olli Junes (vas.). ♦

Klubille lisää jäseniä

TEKSTI Antti Aho

Klubin talouden kolme kivijalkaa ovat jäsenmaksutulo, ravintolavuokra ja toimitilavuokrat. Jäsenmaksutulo on ollut lievässä laskussa viime vuodet jäsenmäärän vähentyessä. Pandemia vähensi ravintolavuokratuottoa vuonna 2020 ja kuluvana vuonna, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että vuokratuotto on noussemassa uudelleen hyvälle tasolle. Toimitilavuokrat ovat sen sijaan suuri ongelma, kun Kokoomuksen vuokrasopimus päättyi marraskuun lopulla ja Finn-pilotin päättyy keuhkokuumeella 2022. Klubin taloutta rasittaa myös menneen kesän suuri ilmastointiremontti.

Vapautuneille ja vapautuville toimitiloille etsitään koko ajan aktiivisesti uusia vuokralaisia sekä omin että ulkopuolisin voimin. Ravintolan vuokratuottoon Klubi vaikutusmahdollisuus on vähäisempi, mutta tiiviissä yhteistyössä ravintoloitsijan kanssa sitäkin pyritään parantamaan.

Jäsenmäärään Klubi pystyy vaikuttamaan suoraan ja monin eri keinoin.

Jäsenmäärään sen sijaan Klubi pystyy vaikuttamaan suoraan ja monin eri keinoin. Johtokunta on asettanut tavoitteeksi, että Klubilla olisi jo lähivuosina 3000 maksavaa jäsentä (nyt 2 730). Ero ei ensi sil-

mäyksellä vaikuta suurelta, mutta täytyy muistaa, että joka vuosi jäsenkunnasta poistuu eri syistä 130 klubiveljeä. Klubin johtokunta asettikin syyskuussa erityisen jäsenhankintatoimenpiteitä ideoivan työryhmän, jonka lopulliset ehdotukset valmistuvat tammikuun lopulla.

Työryhmän työ on kesken, mutta jo nyt voidaan nostaa esiin muutamia keskeisiä havaintoja. Tärkein niistä on se, että nykyiset klubilaiset ovat kaikkein parhaita jäsenhankkijoita. Klubi rohkaiseekin kaikkia jäseniään haarukoimaan potentiaaleja jäseniä lähipiiristään ja ehdottamaan heille Klubin jäsenyyttä. Jäsenhankintatyöryhmä valmistaa lyhyen ”myyntitekstin” jäsenhankinnan tueksi kaikkien klubilaisten käyttöön. Samaa palvelee myös uusi jäsenisivulta löytyvä Klubin esittelyvideo.

Työryhmä on miettinyt myös sitä, että Klubi nimeäisi jäsenistöstään ala- tai ammattiryhmäkohtaisia (esim. juristit, lääkärit, yrittäjät jne.) ”koordinaattoreita”, jotka kartoittaisivat omia sidosryhmiään uusien jäsenten löytämiseksi. Myös Klubin eri toimikunnille on kaavailtu konkreettista roolia jäsenhankinnassa. Myös muita toimenpiteitä on suunnitteilla.

”Klubi ei ole kriisissä. Vuosi 2022 voidaan toimia normaalilla tavalla. Mutta ilman uusia tehokkaita toimenpiteitä kriisi voi pahimmassa tapauksessa olla vastassa lähivuosina”, Klubin puheenjohtaja Raimo Ilveskero sanoo.

”Klubin johtokunta panostaa erityisesti siihen, että Klubin harrastus- kulttuuri- ja ohjelmatarjonta on sellaista, joka itsessään houkuttelee liittymään Klubin jäseneksi. Aivan erityisesti kiinnitämme siihen, että Klubi houkuttelisi uusia nuoria jäseniä. Heidän varassaanhan on Klubin tulevaisuus. Klubin ”yrityskuvaa” tuleekin vahvistaa houkuttelevuuden lisäämiseksi. Ja samalla toivon, että kaikki nykyjäsenet ryhtyisivät aktiivisiksi jäsenhankkijoiksi”, Raimo Ilveskero summaa. ♦

Kirjoittaja on jäsenhankintatyöryhmän jäsen.

Suosittelija voi olla jo vuoden jäsenenä ollut veli

Klubin johtokunta päätti marraskuun kokouksessa, että uuden veljen suosittelija voi olla, kun on ollut vuoden ajan Klubin jäsen. Aiemmin suosittelijalta on vaadittu vähintään kahden vuoden jäsenyyttä. Näin Klubista innostunut veli voi suositella omia ystäviään Klubin jäsenyyteen kohta liittymisensä jälkeen. Jäsenhakemus tehdään Klubin verkkosivuilla osoitteessa:

www.klubi.fi/jasenyys/jasenhakemus/

Ruokaa, kulttuuria ja ruokakulttuuria

TEKSTI Antti Aho | KUVA Markus Vornila

Kuten tiedetään, niin Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi. Ruoka ja ruokailu ovat myös kulttuuria – vieläpä varmaan sieltä ihmiskunnan vanhimpien kulttuurien joukosta.

Jo pariin kertaan pandemian takia siirretty ranskalainen musiikki- ja ruokakulttuuri -ilta pystyttiin viimeinkin pitämään perjantaina 8.10. Tämä Aarno Cronvallin ja Panu Tikan ideoima ja toteuttama avec-tilaisuus veti Klubin salin täyteen asiasta innostuneita. Johdatuksessaan Panu Tikka totesi muun muassa, että:

”Ruokakulttuurin historia on valtava kokoelma ruokalajeja, jotka on nimetty jonkun henkilön mukaan ja usein juuri kulttuurialalta. Kun tutkii yhdessä sekä ruoka- että musiikkikulttuuria, sitä voisi kutsua vaikka gastro-musikaaliseksi antropologiaksi.”

Illan teeman taustahahmoina olivat ranskalaiset klassisen musiikin modernistit Claude Debussy ja Eric Satie.

Illan teeman taustahahmoina olivat ranskalaiset klassisen musiikin modernistit Claude Debussy ja Eric Satie, jotka 1880-luvun loppupuolella eivät

Juhlakansa lampaankyljysten kimpussa. Edessä oikealla Panu Tikka ja takana seisoo Aarno Cronvall, tilaisuuden tekijät.

vain säveltäneet uutta, välillä kokeellistakin musiikkia, vaan myös söivät hyvin. Nämä ranskalaiset säveltäjät tapasivat lounastaa aina perjantaisin Debussyn kotona, ja ruokalista oli aina sama. Alkuun oli uppomuna Florentine, pääruokana paneroituja lampaankyljyksiä reformikastikkeella ja jälkiruokana valdelmaleivonnainen ja pistaasipähkinää. Ja koko aterian läpi juotiin valkoista Bordeaux-viiniä.

Tämän saman aterian myös klubilaiset seuralaisineen nauttivat - suurella mielihyvällä. Klubin keittiö onnistui erinomaisesti haasteessaan ja tilaisuuteen erityisesti hankittu valkoinen Bordeaux sopi hyvin ruuan seuraksi.

Tilaisuuden kruunasi tietenkin Claude Debussyn musiikki, jota esittivät ansiokkaasti Klubin taiteilijajäsen Jukka Nykänen pianolla ja mezzosopraano Niina Keitel. Aarno Cronvallin ja Panu

Tikan alustukset ja juonnot sekä Jukka Nykäsen kommentit avasivat asiaan vähemmän vihkiytyneille Debussyn musiikkia ja sen muun muassa jazziin siirtyneitä vaikutteita.

Ruokatrendit

Ruokakulttuuria harrastettiin myös erityisessä ruokakulttuuri-klubi-illassa keskiviikkona 27.10. Silloin keskusteltiin nykyajan ruokatrendeistä. Paneelissa asiaa valaisivat ketjujohtaja Mika Heikkinen Food Market Herkusta (”Stockan Herkku”) ja Food Inspiration Manager Anssi Nurminen Kesprosta. Paneelin juontajana toimi Klubin Gatronomisen kerhon puheenjohtaja Markku Halmeenmäki.

Vahvoja nykytrendejä ovat vastuullisuus, luomutuotteet, paikallisuus ja vegaanisuus.

Vahvoja nykytrendejä herrojen mukaan ovat vastuullisuus, luomutuotteet, paikallisuus ja vegaanisuus. Lisäksi riistaruuan rooli on kasvamassa. Sushit ja pizzat ovat valloittaneet koko maan. Yhdessä syöminen, aterioinnin hidastaminen ja ”luovutaan mikrosta –trendi” ovat myös valtaamassa alaa.

Sekä paneloitsijoiden että yleisön keskuudessa aivan keskeinen huolen aihe oli kotimaisen järvikalan käytön vähäisyys. Tilanteen parantamiseksi etsitään kuumeisesti ratkaisuja.

Ruokatrendien mukaisesti paneelin päätteeksi nautittiin kolmen ruokalajin illallinen, jossa ainoa ei-vegaaninen ainesosa oli pääruokana ollut kuha. Klubin keittiö onnistui myös tässä ateriasa erinomaisesti. Erinomaisia ehdokkaita vaikka Klubin ravintolan ala carte -listallekin. Kuten myös vaikka Debussyn ja Satien lampaankyljykset. ♦

Kuva: Mikko Mäntyniemi

”Vireyttä aivoille Fosfoser® Memory -muistikapseleilla.”
SUOSITTELEN

Aira Samulin

Fosfoser® Memory Vahva muistikapseli

Fosfoser® Memory sisältää vaikuttavana aineena soijaperäistä fosfatidylseriiniä. Iän myötä sen määrä vähenee aivoissa. Fosfoser Memory -ravintolisällä täydennetään elimistön fosfatidylseriinitasoa. Valmistetta suositellaan erityisesti ikääntyville, opiskelijoille ja keskittymistä vaativan työn tekijöille.

Fosfoser® Memory -kapselit on vakioitu fosfatidylseriinin ja fosfatidihapon suhteen. Yksi kapseli sisältää 480 mg soijafosfolipidejä, joista 100 mg fosfatidylseriiniä ja 100 mg fosfatidihappoa.

Hankintatukku Oy
www.hankintatukku.fi

Terveyskaupoista, -osastoilta ja apteekeista.

Tutkittua suomalaisen lääketieteen laatua

Mikael Stelanderin puhe Suomalaisen Klubin itsenäisyys- päivän juhlassa 6.12.2021

Suomen suuriruhtinaskunta itsenäistyi Venäjästä omaksi tasavallaksi 6. joulukuuta 1917. Suomi täyttää tänä vuonna siis 104 vuotta. Bolševikit olivat kaapanneet Venäjällä vallan lokakuun vallankumouksessa 7.-8. marraskuuta ja joulukuun 4. päivänä Svinhufvudin johtama senaatti käytti tilaisuutta hyväkseen ja antoi Suomen itsenäisyysjulistuksen. Eduskunta hyväksyi tuon itsenäisyysjulistuksen joulukuun 6. päivänä äänin 100 puolesta – 88 vastaan.

Itsenäisyyspäivä tuntuu olevan meille suomalaisille vakavamielinen juhla, johon liittyy sodan ja kaatuneiden muistelemineen. Päivään liittyy monia jokavuotisia perinteitä. Tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotto, paraateja, soihtukulkueita, Tuntemattoman sotilaan televisioesitys jne. Olemme myös täällä Klubilla pukeutuneet parhaimpiimme ja kunnioitamme sekä tätä päivää että esi-isemme saavutuksia.

Haluaisin kuitenkin käyttää tilaisuutta hyväkseni ja puhua vähemmän historiasta ja enemmän nykypäivän Suomesta. En siihen luonnolliseen suomalaiseen sävyyn, joka herkeämättä etsii parannettavia asioita. Haluaisin tarkastella Suomea ja sen tilaa, tarkas-

tella, mitä Suomalaisen Klubin perustajat - nuo kolmekymppiset nuoret fenno-
nomaanit, jotka vuonna 1876 lähtivät rakentamaan tätä maata – saivat aikaan.

Nostaisin pohdinnan pohjaksi muuttaman tapahtuman kuluvalta vuodelta.

Yrityksemme valloittavat maailmaa. Kuukausi sitten kasvuyritys Wolt myytiin yhdysvaltalaiselle verkkokauppayhtiö Doordashille ja kauppahinnaksi on ilmoitettu valtava seitsemän miljardia euroa. Kaikki lähti yrittämisen innosta. Mikki Kuusi ja viisi muuta nuorta onnistuivat vakuuttamaan sijoittajat 400.000 €:n alkupääomaan. Vajaassa kymmenessä vuodessa hanke on valloittanut maailman ja kauppa tuo nyt suuria verotuloja valtiolle noin 600 miljoonaa. Vaikka valtion Teollisuussijoitus ei ollut suora sijoittaja yhtiöön, se kuitenkin nettosi muutamien rahastosijoitustensa kautta satoja miljoonia. Sekä vaurastuneet yrittäjät että sijoittajat varmasti investoivat jatkossa samanlaisiin kasvutarinoin Suomeen. Rahallinen tuotto tuo hyvää, mutta suurempi voitto on se yrittäjyyden innostus, kansainvälinen näköala ja oman työn merkitys, jotka kulttuuriimme imeytyvät. Tuntuu siltä, että Nokian

vanavedessä tulee yhä uusia Rovioita, Supercellejä ja Woltteja. Yrityksiä, jotka valloittavat maailmaa täältä pienestä Suomesta.

Valtionhallintomme kykenee päätöksiin. Suomen valtio omistaa Terrafamesta eli entisestä Sotkamossa olevasta Talvivaara Oy:stä nykyään 84%. Surullisenkuuluisan tarinan ja ympäristökatastrofin pelastajaksi aikoinaan tullut Suomen valtio omistaa nyt nikkelikoboltisulfidia jalostavan kaivoksen, joka on maailman ympäristöystävällisin akkukemikaalien tuotantolaitos. Akkukemikaalien tuotanto on alkanut tänä vuonna ja tukee EU:n sekä Suomen akkustrategiaa yhtenä kirkkaimpana tähdenä. Vahva ja päätöksiin kykenevä valtiohallinto käänsi katastrofin kannattavaksi huomisen liiketoiminnaksi. Vaikka me suomalaiset kriittisesti väittelemme politiikasta, on syytä muistaa, että valtiohallintomme on aivan maailman huippuluokkaa.

Yliopistomme luovat huomista. Perjantaina 11.3 VTT:n Pääjohtaja Antti Vasara on tulossa tänne Klubille puhumaan “exponentiaalisen toivon listasta”. Johtaja Vasara on kerännyt listan yrityksiä, jotka hänen mukaansa

mahdollistavat exponentiaalista kasvua Suomesta maailmalle. Yritykset, jotka mahdollistavat maailman muutoksen, löytyvät hänen mukaansa bioteknisestä ruoantuotannosta, kvanttiteknologias-
ta, pienistä ydinreaktoreista, muovin kierrätyksestä sekä materiaalin käytön optimoinnista. Kaikkiin näihin aloihin Suomella on aivan erinomaiset valmiudet. Yliopistomme ovat aina tukeneet kansakuntaamme, eikä se näytä laantuvan. Päinvastoin. Yliopistojemme ja koulutuksemme taso vain nousee kansainvälisessä yhteisössä.

Tällaista listaa on ilo jatkaa. Suomessa äitien ja lasten hyvinvointi on parasta maailmassa. Suomessa on maailman pienin imeväiskouluisuus ja vähiten äitiyskuolemia. Suomi on Unicefin mukaan toiseksi oikeudenmukaisin maa lapsille. Suomalaiset 15-vuotiaat ovat OECD-maista kolmanneksi tyytyväisimpiä elämäänsä. Koulutus on Suomessa maailman huippua. Suomi on maailman lukutaitoisin maa. Suomi on yksi tasa-arvoisimmista maista maailmassa. Suomessa on toiseksi eniten naisia kansanedustajina ja Suomi on kolmanneksi paras maa maailmassa olla nainen. Suomi on digitaalisesti edistynein EU maa. Suomi on Bloombergin mukaan maailman kolmanneksi innovatiivisin maa. Suomalaiset ovat tyytyväisimpiä elämäänsä. Suomessa luotetaan poliisiin. Suomessa luotetaan puolustusvoimiin. Suomen mediaan voi luottaa. Suomi on maailman onnellisin maa. Suomessa on WHO:n mukaan maailman puhtainta ilmaa. Suomi on vesivaroiltaan maailman rikkain maa. Suomen oikeuslaitokseen voi luottaa. Suomessa on vähiten korruptiota ja vähiten järjestäytyntä rikollisuutta, vapaimmat vaalit ja paras hallinto.

Suomi on maailman vakain ja vapain valtio, joka tuottaa kokoonsa nähden eniten hyvää ihmiskunnalle.

Ei huonosti kolmekymppisiltä fenno-
maaneilta?

Muutama vuosi sitten tapahtui Itsenäisyyspäivän juhlimisessa yllättävä käänne. Juhlakutsut eivät enää tulleetkaan 6. päivälle, vaan aattoillalle. Ihan niin kuin jouluna, uutenavuotena, vappuna ja juhannuksenakin. Se on mielestäni merkki pienestä muutoksesta. Uudet sukupolvet haluavat iloisesti juhlia tulevaa, menneisyyden muistelun sijaan.

Olen yltyöpäisen ylpeä kotimaastani. Kunnioitan isoisääni Heikki Mattilaa, joka taisteli rintamalla ja piti maamme vapaana. Isoäitiäni Tyyne Mattilaa, joka piti kotirintamaa pystyssä niin Viipurissa kuin myöhemmin Helsingissäkin. Kunnioitan isääni Tuomo Mattilaa ja äitiäni Ilse Mattilaa, jotka suurina ikäluokkina rakensivat yhteiskuntaamme.

Mikael Stelander piti juhlapuheen Klubin perinteisessä itsenäisyyspäivän juhlassa. Otimme kuvan lehden ilmestymisaikataulun vuoksi ennen juhlaa.

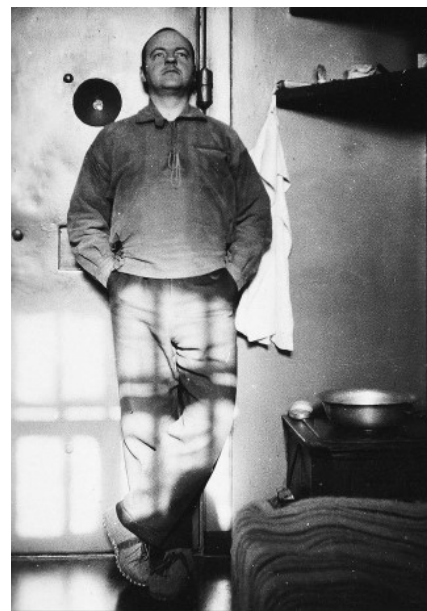
KUVA Esa Malm.

Rakastan tyttäriäni Ebbaa ja Beaa, jotka opiskelevat Aallossa ja Hankenilla. Nykyajan nuorina he yhdistävät ilon ja hauskuuden tuohon suomalaiseen työmoralaan. He elävät osana kansainvälistä yhteisöä ja haluavat parantaa koko maailmaa. He kantavat vastuuta ympäristöstä, ihmisoikeuksista ja lasten hyvinvoinnista. He ovat kasvissyöjiä, ostavat käytettyjä vaatteita, eivätkä omista autoa. He kavahtavat loukkaavia ajatuksia muista kansalaisuuksista. He puhuvat kieliä ja ovat matkustaneet enemmän kuin isänsä. He tulevat parantamaan tätä maailmaa enemmän kuin minun sukupolveni.

Nostan siis maljan huomiseksi. Huomisen Suomelle. Joka aktiivisesti ja pelkäämättä parantaa - ei vain itseään - vaan koko maailmaa. ♦

K. M. Walleniuksen kolme roolia ”Huimaa nousukiitoa seurasi perikato”

TEKSTI Martti Häikiö

Kurt Martti Wallenius (1893–1984) esiintyy Suomen poliittisessa historiasa kolmessa roolissa: Jääkärinä, yleisesikunnan päällikkönä ja vankilaan tuomittuna kapinan tekijänä. Sen lisäksi hän teki merkittävän uran erä- ja matkakirjailijana. Dosentti **Lasse Laakso**sen tuore elämäkerta etsii ihmistä näiden roolien takaa.

Walleniuksen ura sijoittuu niihin itsenäistymisen alkuvuosien draamattisiin vaiheisiin, jolloin huimat nousut olivat mahdollisia. Hän opiskeli filosofian maisteriksi, mutta Suomen vapaustaistelu tempasi miehen Saksaan jää-

Wallenius jääkärinä, yleisesikunnan päällikkönä ja vankina.

KUVAT Museovirasto.

kärikoulutukseen. Vapaussodassa 1918 hän oli jo Lapin rintaman komentaja ja Petsamon valloitusretken johtaja.

Hän kävi yksityisen (!) sotakorkeakoulun – niin sanotun kolpakkokurssin – Saksassa. Keväällä 1925 hän koki olevansa tyhjän panttina, yleisesikuntaeverstiluutnantti hamusi suuntaa uralleen, näytön paikkaa, etenemistä jotain suurempaa kohti. Näytti, että vanhemmat

ja kokeneemmat ”venäjänupseerit” olivat jääkäritaustaisten etenemisen tiellä.

Sekavien henkilö- ja johtosuhteiden seurauksena Wallenius nimitettiin operatiivisen- ja koulutusosaston päälliköksi. Kun yleisesikunnan päällikkö **Erik Heinrichs** lähti opintokomennukselle, Wallenius nimitettiin jo heinäkuussa 1925 tämän paikalle. Rakettimainen nousu huipulle muutamassa viikossa!

Alamäki alkoi, kun Wallenius viettäytyi laillisuuden rajat ylittäneestä Lapuan liikkeestä. Pohja uralta putosi Joensuun Seurahuoneella 14.10.1930, kun umpihumalainen everstiluutnantti **Eero Kuussaari** oli antanut käskyn entisen presidentin **K. J. Ståhlbergin** kyydityksestä. Arvoltaan korkeimpina upseerina hän antoi luvan käskylle, selittäen jälkepäin sen tapahtuneen ”leikkipuheella”.

Wallenius vangittiin ja erotettiin virastaan. Korkein oikeus totesi hänet syyttömäksi, mutta maine oli mennyt. Hän siirtyi Lapuan liikkeen pääsihteeriksi. Eteen tuli toinen epäselvä vastuun ottamisen paikka.

Mäntsälän kapinaa helmi-maaliskuussa 1932 on turhaan vähätelty juopojen sekoiluna. Se oli vakava yritys vaihtaa maan hallitus ja presidentti ja saman tien koko poliittinen järjestelmä.

Taustalla vaikutti kasvava odotus ”hulinasta”, jolla tarkoitettiin suoran toiminnan alkamista. Tuskin oli satuma, että Mäntsälän Ohkolassa olivat asiaa valmistelemassa **Artturi Vuorimaa** ja **Kosti Paavo Eerolainen**, jotka olivat vanginneet ja kyydinneet eduskunnan perustuslakivaliokunnan istunnosta kaksi kansanedustajaa. Tuskin oli myöskään sattumaa, että paikaksi valikoitui nimenomaan Mäntsälä, joka oli sopivan keskitys- ja marssietäisyyden päässä Helsingistä – Mussolinin Roomaan marssin tapaan.

Lasse Laaksonen oli Klubin historiaillan vieraana 14.10.

KUVA Esa Malm.

Saatuaan ”hulinan” aikaan Ohkolan työväentalolla, Vuorimaa soitti Walleniukselle ja kysyi, ”Kumpi tätä johtaa, sinä vai minä”. Wallenius vastasi: ”Minä”.

Lapuan liikkeen johto oli Hämeenlinnassa, tukevasti juovuksissa. Helsingissä presidentti **Svinhufvud** johti kapinan kukistamista. Häneltä vaadittiin kenraali ja paperiteollisuusjohtaja **Rudolf Waldenin** nimittämistä pääministeriksi ja puolustusneuvoston puheenjohtaja kenraali **Gustaf Mannerheimia** valtionpäämieheksi.

Svinhufvud kieltäytyi ja johti määrätietoisesti puolustusvoimia ja suoje-

luskuntia. Hän pani koko arvovaltansa peliin radiopuheellaan, joka käänsikin Mäntsälään matkaavien aseistettujen suojeluskuntalaisten päät.

Wallenius sai yhdeksän kuukautta ehdollista vankeutta ja ryhtyi Lapissa päätoimiseksi kirjailijaksi. Talvisodassa hän palasi hetkeksi riviin toimien menestyksellä Lapin ryhmän komentajana. Hänet nimitettiin Viipurinlahdelle Rannikkoryhmän komentajaksi, mutta pesti kesti vain muutaman päivän, jonka jälkeen häntä ei enää hyväksytty puolustusvoimiin. ♦

EK:n kauppapolitiikan johtaja Timo Vuori: Maailmankauppa on vaikeuksien keskellä, mutta Suomi voi menestyä, jos osaamme toimia oikein

TEKSTI Matti Karhu

- **Suomen on** aktivoitettava EU-politiikassa, erityisesti Euroopan unionin talous- ja kauppapolitiikan alueella, sanoo Elinkeinoelämän keskusliiton tuore kauppapolitiikan johtaja Timo Vuori. -Samalla meidän täytyy uskaltaa uudistua sisäisesti ja pystyä toimimaan ketterästi maailmankaupan suurten muutosten keskellä.

Timo Vuori esitteli maailmankaupan näkymiä ja pohti kauppapolitiikan lähi-aikojen ratkaisuja Helsingin Suomalaisen Klubin talousillan vieraana lokakuussa. Vuori aloitti EK:n kansainvälisten suhteiden ja kauppapolitiikan johtajana syyskuun alussa. Hän on työskennellyt vuosikymmenien ajan Suomen keskeisenä kansainvälisen kaupan asiantuntijana Keskuskauppakamarissa, Kansainvälisen kauppakamarin ICC:n Suomen majoittajana ja Euroopan komission sisämarkkinavirkamiehenä. Hän on edelleen Euroopan talous- ja sosiaalikomitean jäsen.

Kansainvälisessä kaupassa vallitsee tällä hetkellä poikkeuksellisen voimakkaiden ristiriitaisten tekijöiden ristipaine. Maailmanmarkkinat ovat kokeneet monia häiriötekijöitä viime vuosina. Kehitys alkoi jo toistakymmentä vuotta

Geopolitiikka vaikuttaa maailman kauppaan voimakkaasti.

KUVA EK.

sitten finanssikriisin seurauksena. Sitten Yhdysvaltojen toiminta presidentti Trumpin virkakaudella toi uutta epävakautta kansainväliseen kauppaan. Samalla Kiinan nouseva mahti globaaleilla markkinoilla on pakottanut tilanteen uudelleenarviointiin kaikkialla.

Koronapandemia ja sen aiheuttamat valtavat markkinahäiriöt johtivat massiivisiin elvytystoimiin, jotka ovat osittain pystyneet vakauttamaan tilanteen. Kaikki kuitenkin ymmärtävät, että elvytyksen aika ei voi enää jatkua pitkään.

Eurooppa elpyy koronan jäljiltä eritahtisesti ja asetelmaa sekoittaa lisäksi Britannian ero unionin jäsenyydestä. Vielä ei myöskään tiedetä, miten massiiviset elvytystoimet vaikuttavat pitämällä aikavälillä Euroopan talouteen.

Suomen talouden kuva on varovaisen myönteinen: Talouden toimeliaisuus on piristymässä ja vientikin vetää. Mutta matkailutoimiala on edelleen pahasti lamassa ja viennin volyymin kehitys vaatimatonta. Monilla aloilla työvoimapulan uhka on akuutti ja yritykset ovat jo kärsineet komponenttien toimitusvaikeuksista ja logistiikan ongelmista.

Geopolitiikka vaikuttaa

Timo Vuori kuvaa maailmankaupan neljän suuren näkymää niin, että geopolitiikka vaikuttaa voimakkaammin kuin pitkiin aikoihin.

Yhdysvallat katsoo kansainvälisen kaupan olennaiseksi osaksi ulko- ja turvallisuuspolitiikkaansa. Trumpin presidenttikauden jälkeen tyyli ja keinot ovat muuttuneet, mutta politiikan sisältö on edelleen jokseenkin sama: Amerikka ensin.

Kiinalla on selkeä tavoite: Se pyrkii olemaan maailman johtava talous- ja sotilasvalta vuoteen 2049 mennessä – jolloin Kiinan kommunistipuolue täyttää 100 vuotta. Jo lähivuosiksi Kiina tavoittelee energia- ja maatalousomavaraisuutta, samoin maailman teknologiajohtajuutta.

Venäjä hakee myös uutta globaalia roolia, mutta sen kehitystä hidastaa fossiilisiin raaka-aineisiin perustuva teollisuus ja energiasektori, jota korvaavan järjestelmän kehittäminen on vasta alkutekijöissä. Monet tulevaisuutta koskevat keskeiset ratkaisut ovat Venäjällä epäselviä.

Euroopan unionin rooli tässä maailmankaupan suurvaltapelissä on tasavertaisen ja reilun kilpailun korostaminen,

Talousillan yleisöä.

KUVA Elias Iirola.

Perinteiseen tapaan esitys synnytti aktiivisen keskustelun.

KUVA Elias Iirola.

ihmisoikeuksien sekä ympäristö- ja ilmastopolitiikan esillä pitäminen ja mm. vihreän siirtymän ja digitalisaation edistäminen. EU joutuu tasapainottelemaan USA-Kiina-Venäjä -suhteiden kehityksen aallokossa.

- **Suomi on teknologian** suurvalta, vaikka muuten onkin kooltaan pieni. Sen vuoksi me emme välty globaalin kilpailun seurauksilta, vaan meidän tulee olla valppaana seuraamassa tilannetta ja arvioimassa kehitystä. Yhdysvallat ja Kiina ovat Suomen

KUVA EK.

tärkeimpiä taloudellisia kumppaneita EU:n ulkopuolella. Lisäksi meidän etumme on aina, että naapurissamme on Venäjä, jonka toimet voidaan ennakoida, sanoo Timo Vuori.

Koronan mahdollisuudet

Suomalaisyrityksillä on näköpiirissä huomattavia yhteistyömahdollisuuksia ja kaupallista potentiaalia. Mutta samalla on kuitenkin tiedostettava suurvaltakilpailun mahdollinen kiihtyminen ja sen kielteiset vaikutukset. Kehitys voi johtaa kasvavaan talouksien blokkiutumiseen ja piiloprotektionismiin. Euroopan talouskasvun vaikeudet saattavat johtaa EU:n sanavallan kaventumiseen, sillä 2020-luvun aikana noin 85 prosenttia

maailmantalouden kasvusta tapahtuu Unionin ulkopuolella.

- Vihreä ja digitaalinen Eurooppa tarjoaa Suomelle paljon vientimahdollisuuksia, Timo Vuori arvioi. Hän nostaa esiin EK:n käynnistämän Digital Game Changers -hankkeen. Sen tavoitteena on kerätä yhteen Suomen digitalisaation edelläkävijäyrityksiä pohtimaan sitä, miten koronapandemia muuttaa liiketoimintaa, työntekemisen tapoja sekä asiakasodotuksia. Yhdessä yritykset voivat parhaiten ratkoa näitä haasteita, jotka koskettavat kaikkia suomalaisia yrityksiä.

- On myös muistettava, että Suomi on EU:ssa teknologinen johtaja

esimerkiksi biotaloudessa ja useilla teknologian alueilla, kuten 5G-kehitystyössä.

Meillä on siis toivoa – mutta menestyminen ei tapahdu itsestään. Timo Vuori sanoo, että meillä täytyy olla enemmän kykyä yhteistyöhön sekä osaamista, jonka avulla myydään ratkaisuja maailman jättimäisiin haasteisiin.

- Sitä varten pitää olla joskus pää pilvissä, mutta samalla jalat tukevasti maassa. ♦

Klubilla tapahtuu

Kirjaston kuulumisia

TEKSTI Hans Fredriksson | KUVA Esa Malm

Klubimme laajan kesäremontin yhteydessä kirjasto siirtyi elokuussa uusiin tiloihin. Muutto edellytti kirjojen väliaikaista siirtämistä remontilta suojaan kellariin. Klubimme mainiot klubi-mestarit Jallu ja Markus huolehtivat kiittävästi logistiikasta sekä keväällä että loppukesästä, kun kirjat piti tuoda takaisin kuudennen kerroksen uusiin tiloihin entisen Helsinki-kabinetin paikalle. Kirjaston uudet tilat ovat pinta-alaltaan noin kolmanneksen pienemmät kuin aikaisemmat. Tilanahtauden takia kirjastossa ei voi enää harrastaa kortin peluuta entiseen tapaan, vaan siihen soveltuu nyt paremmin kirjaston vieressä oleva uusi olohuone.

Klubimme kirjakokoelma käsitti keväällä 2021 kaikkiaan 1833 nidettä. Suurin luokka on Suomen merkkienkilöiden elämäkerrat ja muistelmat, toiseksi suurin on Suomen historiaa käsittelevät teokset. Muuton yhteydessä karsittiin jonkin verran pois huonokuntoisia kappaleita sekä kaksoiskappaleita. Osa kirjoista laitettiin klubiveljille jakeluun. Menekki oli kiittävä. Tällä hetkellä kirjat on sijoitettu kahteen paikkaan – niin sanottuun pääkirjastoon kuudennessa kerroksessa sekä ”sivukirjastoon” Vähäkallion kabinettiin. Vähäkalliossa on lähinnä suurikokoisia taideteoksia, kirjasarjoja, 12-osainen Suomen kansallisfilmografia sekä ko-

kelma Karin pilapiirroksia. Suuri osa suomalaista kulttuurielämää käsittelevistä kirjoista löytyy nyt sivukirjastosta. Kirjastoryhmä on varsin tyytyväinen uusiin tiloihimme. Uusi kirjasto on pieni, mutta kodikas ja tyylikäs. Lehtikokoelma on edelleen kattava ja monipuolinen. Herrasmiesklubissa kuuluukin olla edustava kirjasto, joka tarjoaa rauhallisen ja viihtyisän oleskelutilan jäsenilleen.

Kirjastoryhmän toiminta on virtaviivaistettu siten, että tarpeettomaksi

todetusta luetteloinnista on luovuttu ja pääpaino on nyt kirjaston järjestyksen ja viihtyvyyden ylläpitämisessä. Klubiveljemme **Kauko Lehti** toimi pitkään ”ylikirjastonhoitajana” ja hänen sairastumisensa jälkeen tehtävää ovat hoitaneet **Pertti Mäkelä** ja **Hans Fredriksson**. Tällä hetkellä kirjastosta vastaa **Olli Alho** varamiehenä Hans Fredriksson.

Kirjastoryhmä toivottaa veljille jatkossakin mukavia lukuhetkiä kirjastosamme! ♦

Anneli Kanto Kirjan illassa klubilla: ”Hattulan kirkon kuvat järkyttivät”

TEKSTI Tapani Ruokanen

Kirjailija **Anneli Kannon** teos Rottien pyhimys vie lukijan keskiaikaan Hattulan kirkolle, jonka seinille aletaan juuri maalata monivärisiä kuvia. Ne yllättävät ja järkyttävät. Lokakuun Kirjan illan teos vie lukijaansa fiktion keinoin, mutta aitoon historiaan ankkuroituen. Täysi sali väkeä eläytyi tarinaan ja osallistui keskusteluun.

”**Sain juuri tietää**, että kirjasta on otettu kuudes painos”, kirjailija Anneli Kanto iloitsi astuessaan sisään Klubin tiloihin.

Kirjan iltaa oli jouduttu lykkäämään koronan takia yli vuoden ajan, mutta se ei hidastanut kirjan myyntiä – päinvastoin. On ollut aikaa lukea. Moni illan yleisöstäkin tunti jo kirjan.

Hattulan seinämaalausten synty-aikaan 1500-luvun alkupuolella keskiaikainen kyläyhteisö kohtaa meren takaa tulevat maalarimestarit. Eletään viimeisiä hetkiä vähää ennen reformaatiota. Pyhän Ristin kirkko on rakennettu Hattulaan, mutta seinämaalaukset puuttuvat. Kukaan ei tiedä maalareitten nimiä.

Anneli Kanto kertoo taidehistorian luennosta vuonna 2014, kun opettaja esitteli Hämeen vanhimman kirkon seinämaalauksia:

Tapani Ruokanen keskustelee kirjailijan kanssa lokakuun Kirjan illassa.

KUVA Esa Malm.

”**Muistin yhtäkkiä**, kuinka olin nähnyt ne alle 10-vuotiaana perheen lomamatkalla – kuvan Aatamista ja Eevasta, jotka peittelivät yksityisiä paikkojaan saunavihdoilla. Luennoitsija kertoi, ettei tiedetä mitään kuvien maalareista. Mietin, kuka teki kuvat?”

Kanto teki taustatyötä ja löysi historialliset faktat. Kirja on paitsi romaani,

myös vauhdikas seikkailu, dekkari, rakkausromaanikin. Siinä on historiallisesti mielenkiintoista arkitietoa, myös vanhaa suomen kieltä elävänä.

Selviää esimerkiksi, miten papille maksettiin kirkon verot, multa- ja kellarahat, papin- ja kirkonlahjat. Papin rinnalla on kirkonisäntä **Klemetti Mikonpoika**, taloudenhoitaja, jota ei voinut huusoksi moittia. Mitä se tarkoiti-

taa? ”Hän ei haaskannut seurakunnan rahoja turhaan.”

Kirkkomaalarit, kansainväliset ammattilaiset Hattulaan ulkopuolelta tulevat: mestari **Martinus** ja **Andreas Pictor**, jonka nimi jo osoittaa, että hän on taiteilijan aseman saavuttanut.

Taiteilijoiden jyrkevä toimeksianto

Maalarit jäävät käsityöläisinä pappis-säädyn ja ylimysten väliin, vapaiksi taiteilijoiksi, jotka tarkkailevat maailman menoa asiantuntevasti. He ovat vähän niin kuin meidän lukijojenkin silmät keskiajan menossa? Kanto kertoo taiteilijoiden toimeksiannosta:

”**Katsojan piti** kuvista ymmärtää Jumalan tarkoitus ihmiskunnan suhteen, mikä elämässä on tärkeää ja mikä pitää heittää pois ja mikä kerran kaikkia kohtaa: elämän tuska ja kärsimys, koko elämänmittainen ponnistelu, sen ilo ja onni, väijä-mätön loppu, kuolema ja tuomio. Maalarin piti saada yhteys näkymätömään, tehdä se näkyväksi ja luoda kuva siitä, mitä silmä ei tavoita.”

Toisaalta kyse on tilaustyöstä, josta yritetään tarvittaessa petkuttaa mahdollisimman hyvä hinta. Todellisuudet ovat rinnakkain: teennäinen, hurskasteleva, raadollinen elämä ja puhdas pyrkimys taiteen totuuteen. Nähdään näkyjä ja samalla lasketaan tarkasti rahoja. Keskiajan maalarilla oli korkea taiteellinen pyrkimys:

”**Taiteilijan pitää** tehdä niin kuin kuvat tahtovat ja niin kuin niitä miellyttää. Tämän tietää jokainen maalari”, sanoo kirjan kirkkomaalari Andreas Pictor.

Hattulan kirkkomaalareilla on kova urakka: Koko maailma, historia ja tulevaisuus sekä ihmisluonnon ja sydämen

Kirjailija Anneli Kanto hurmioituneena Hattulan kirkossa.

KUVA Anneli Kannon arkisto.

Maalari tellingillä. Piru yrittää pudottaa, mutta Neitsyt Maria pelastaa.

KUVA Anneli Kannon arkisto.

Markuksen leinonatunnus ja Johanneksen kotka. Aina ei taito ihan riittänyt.

KUVA Anneli Kannon arkisto.

Niskanuoran veto, keskiaikainen leikki.

KUVA Anneli Kannon arkisto.

ailahtelevaisuus – kaikki on kuvattava yhden kesän aikana.

”**Aikaa oli puolisen** vuotta kevästä syksyyn. Kirkko piti sulkea eikä kukaan ulkopuolinen saanut nähdä, mitä siellä tehtiin”, Anneli Kanto kertoi.

Keskiajalla luettiin kuvia – kuten nyt

Kirjailija oivalsi, ettei keskiajalla luettu kirjoja, vaan kuvia – aivan kuten meidän aikamme ihminen, vaikka ei enää kirkon seiniltä, vaan läppäristä. Rottien pyhimys -teoksessa rakentuu silta 500 vuoden taakse nykyajan kuvallisesta maailmasta.

Lopulta kirkon kuvat järkyttivät kansaa, joka ei ollut koskaan nähnyt kuvia:

”**Kirkossa henkeni** aivan salpautui ja polvistani katosi voima ja siinä ja siinä, etten pudonnut istualleni tiiliallalle.”

Anneli Kannon kirjat ovat värikylläisiä, vauhdikkaita tapahtumia täynnä. Rottien pyhimyksessä on paljon yksityiskohtia, kuten ruokareseptejä ja loistavaa kieltä:

”**Kävin kielentutkijan** avulla läpi keskiajan ankarat noitumiset ja kiro sanat, joihin maalarit välillä suutuspäissään sortuvat. Keskiajan ruokia on linnan upeassa illallispöydässä -viineineen, kun rahvas syö yksinkertaisesti, jos ollenkaan. Myös olutta on eri laatuja yhteiskunnallisen aseman mukaan.”

Kirjan keskeinen henkilö, Rottien pyhimys, astuu kuvaan, kun maalareitten apulaiseksi palkataan tyttö, tiilimestari Rütgerin kasvattama orpo Pelliina. Hänen kasvutarinansa on kirjan pääjuonne.

Pelliina on myös kirjan ”minä”, joka kertoo suorasukaisesti, mitä tapahtuu

– hänellä on viattoman lapsen sydän, vaikka hän osoittautuu hyvin älykkääksi ja taitavaksi.

”**Tyttö rakastuu** toiseen maalariin, mestari Martinukseen. Mestari Andreas kuvaa naiseuden eri vaiheita, kun Pelliina ihmettelee neitsyt Mariasta alkaen sitä: neitsyyden jälkeen tulee naisen voima eli emäntä jonka vyöllä on avainnippu, sitten tulee äidin voima ja vanhoissa naisissa viisauden voima.”

Tiilimestari Rütgerin kautta Hattulan kirkon ja Hämeenlinnan historiaan rakentuu silta: tiilet ovat peräisin samasta Herniäisten tiiliruukista. Pelliina oli polkenut siellä savea tiilimestarin apuna, joka on rakentanut kirkkoa.

Kenen tytär Pelliina onkaan?

Tiilimestarin luona Pelliina on oppinut myös ruotsia ja hiukan saksaakin.

Kirjaa ja nimikirjoitusta jonotettiin.

KUVA Esa Malm.

Kirja antaa vihjeen: Nuori, punatukkainen ja hiukan poikkeavan näköinen Pelliina-tyttö taitaakin olla kuuluisan linnanherran Tottin sukua, tosin säädettömästi syntynyt.

”**Tuon ajan ylhäiset** pitivät hiukan silmällä tällaisia tapauksia – ja auttoivat eteenpäin elämässä”, Anneli Kanto kertoi.

”**Huomasin keskiaikaa** tutkiessani, että toisinaan papin virkaan nimitettiin edellisen papin poika – miten se oli mahdollista selibaatissa?”

Anneli Kanto naurahtaa ja jättää kysymyksen avoimeksi kirjan lukijalle. Siellä on vastaus salaisuuteen.

Lopulta Pellina maalaa rottien pyhimyksen Kakyllan. Sakastissa on yhä tänään, punatukkaisen naisen kuva. ♦

Anneli Kanto on tamperelainen toimittaja, kirjailija ja käsikirjoittaja. Hänen esikoisromaaninsa Piru, kreivi, noita ja näyttelijä (2007) oli Runeberg-palkintoehdokkaana. Vuonna 2008 ilmestyneestä romaanista Veriruusu Kanto sai Gummeruksen Kaarlen palkinnon ja se dramatisoitiin teatteriin. Pyöveli (2016) oli Tulenkantaja-ehdokkaana ja Lahtarit (2017) sai Tampereen kaupungin palkinnon. Kannon näytelmä Punaorvot sai kiittävän arvion.

Anneli Kanto: Rottien pyhimys, 406 sivua. Myös äänikirjana, lukijana Erja Manto.

Iltasadun aika

TEKSTI ja KUVAT Antti Virkkunen

Nuori kaunis nainen pitää kämmenellään laukkaavaa hevosta. Naisen ilme on arvoituksellinen. Minne hevonen vie hänet, vai tuoko se ratsastajan hänen luokseen? Oliko kaikki vain satua? Kysymyksiä herää, kun katselen **Artti Pohjanheimon** herkkää käsin väritettyä litografiaa Iltasatu. Tämä koskettava teos oli esillä ARS Longan näyttelyssä, joka sisälsi Pohjanheimon maalauksia 1960-luvulta tähän päivään.

Muotokuvat, litografiat ja veistokset

Artti Pohjanheimo valmistui Suomen Taideakatemian koulusta 1974 ja on siitä lähtien työskennellyt kokopäiväisesti vapaana taiteilijana. Hän tekee taidetta laajalla kirjolla. Julkisuudessa Pohjanheimo tunnetaan parhaiten muotokuvistaan, mutta hänen tuotantonsa kuuluvat vahvasti myös litografiat, öljyvärimaalaukset ja veistokset.

Hän sai heti valmistuttuaan muotokuvatilauksia ja ne veivät mukanaan tähän kiehtovaan maailmaan. Muotokuvamaalauksen osaamistaan Artti on syventänyt taidemaalari **Tuomas von Boehmin** johdolla.

”**Tavoitteeni on tehdä** taidetta myös muotokuvista. Niihin pätevät samat värin, muodon ja tilan lainalaisuudet kuin muuhunkin kuvataiteeseen”.

Artti Pohjanheimo on tehnyt lukuisia julkisia muotokuvia eri alojen vaikuttajista.

Artti Pohjanheimo on tehnyt lukuisia julkisia muotokuvia eri alojen vaikuttajista. **Antti Tanskanen, Matti Honkala, Joonas Kokkonen, Ilkka Niiniluoto** ja monet muut ovat istuneet hänen mallinaan. Useat heistä Artin ateljeen komeassa leijonapäillä koristellussa punaisessa samettituolissa. Kirpputorilöytö, jonka salaisuus on siinä, että tuolissa on rentouttavaa istua.

Myös litografiat ovat Artti Pohjanheimon ominta aluetta. Niissä hän käyttää itse kehittämänsä tekniikkaa. Litografialehtien painamisessa käytetään pigmenttinä seepiaa tai umbraa. Nämä yksiväriset litografialehdet hän värittää kuivapastelleilla, jolloin niihin syntyy kolmiulotteisuutta ja jokaisesta vedoksesta tulee yksilöllinen teos.

Artti käyttää veistoksissaan useimmiten pronssivalua. Hänen maalauksensa tunnusomainen ilmaisu toistuu veistoksissa materiaalin käsittelytapana, jossa teoksen pintaa käsitellään kolmiulotteisena tilana. Näin veistokset saavat oman tunnistettavan ilmeensä.

”**Teoksen merkitys** tulee siitä, miten se on tehty eikä niinkään siitä, mitä se esittää”.

Hienoja esimerkkejä veistoksista ovat Enkeli ja Lepäävä Amor.

Väri, viiva ja rytmi

Artin värimaailma on hienostunut. Hänen töistään paistaa perehtyminen värien olemukseen ja käyttäytymiseen. Teosten sadunomainen, koskettava tunnelma tulee värikudelmista ja tummasta, herkästä viivasta sekä niiden yhteisestä rytmistä. Hän saa teostensa väripinnat elämään hyödyntämällä eri värien yhteisvaikutusta.

Taiteen tekeminen

”**Elämä on parhaimmillaan**, kun homma kulkee. Taiteen tekeminen on hiljentymistä jonkin merkittävän ääreen. Silloin ihminen tuntee olevansa ehjä ja yhteydessä johonkin suurempaan. Tämä on henkinen prosessi, jossa intuitiolla on keskeinen rooli. Sama koskee myös taiteen kokemista” ♦

Klubiveli, kuvataiteilija Artti Pohjanheimon retrospektiivinäyttely oli esillä galleria ARS Longassa 3.9 – 3.10.2021

Hattupäinen mies.

Iltasatu.

Valkoinen hevonen.

Lepäävä Amor.

Biotekniikka, saavutukset ovat merkittävämpiä kuin uhat

TEKSTI Mart Saarma

Ihminen on käyttänyt biotekniikkaa koko sivilisaation ajan. Jo muinaiset egyptiläiset käyttivät hiivaa leipoessaan hapatettua leipää ja oppivat ehkä myös valmistamaan jogurtteja. Historiallisten kertomusten mukaan kiinalaiset kehittivät käymistekniikoita panimoon ja juustojen valmistukseen, ja myös viininvalmistuksella on vanhoja perinteitä.

Mitä ymmärrämme biotekniikalla? Hyvin laajasti biotekniikka on tekniikkaa, jossa käytetään eläviä organismeja tai elävien organismien komponentteja. Tieteellisempi määritelmä on se, että biotekniikka on tieteellisten ja teknisten periaatteiden soveltamista materiaalien käsittelyyn tai toisin ilmaistuna biologian käyttämistä tavaroiden ja palvelujen tuottamiseen.

Geenitekniologialla tarkoitetaan geenien siirtoa solusta soluun, organismista toiseen tai lajista toiseen tutkimus- tai teknologisia tarkoituksia varten. Tavoitteena on yleensä ihmisten hyvinvointi, terveydenhoito tai luonnonsuojelu, mutta sovelletun biotekniikan tavoite on myös ansaita rahaa. Geenitekniiikan käyttöön perustuva moderni biotekniikka syntyi 1953, kun ihmisen genomi pystyttiin selvittämään.

Samanlaisia prosesseja – geeninsiirtoja ja geenimuutoksia tapahtuu

luonnossa koko ajan - enemmän kuin luulemmekaan. Koska geeniteknologia oli täysin uusi tutkimusalue, joka mahdollisti ensimmäistä kertaa eri lajien geenien yhdistämisen, oli tärkeää pohtia myös tekniikan mahdollisia riskejä.

Isoja harppauksia

Mitä hyvää geenitekniiikka ja biotekniikka ovat luoneet? Geeniteknologia on vienyt biologian, biolääketieteen ja biotieteet yleensä täysin uudelle tasolle. Se on mahdollistanut yksittäisten geenien, proteiinien ja niiden välisten suhteiden tutkimisen. Se on ainutlaatuisella tavalla auttanut myös kehittämään uusia eläintautimalleja ja täysin uusia lääkkeitä. Meillä on nyt geenitekniiikan ansiosta ihmisinsuliinia rajattomasti diabeteksen hoitoon. Erytropoietinia⁰ on nyt ollut saatavilla munuaisten vajaatoimintaa tai hemofiliaa sairastavien potilaiden hoitoon. Valitettavasti tätä arvokasta lääkettä on käytetty väärin myös dopingina.

Kaikki terapeuttiset proteiinit tuotetaan tällä hetkellä geenitekniiikalla, kuten myös kaikki teolliset entsyymit.

Hyvä esimerkki biotekniikan tuomasta hyödystä on SARS-COV 2 -virus ja COVID-19 -tauti. Hyvin nopeasti geeniteknologiaa käyttäen kehitettiin

sekä nukleiinihappopohjaista että myös virusproteiinipohjaista nopeaa diagnostiikkaa. Lisäksi äärimmäisen lyhyessä ajassa markkinoille tuotiin adenovirusvektoripohjaisia COVID-19-rokotteita ja erittäin tehokkaita RNA-pohjaisia rokotteita. Geenitekniiikan ansiosta meillä on nyt myös hoito AIDS:iin ja hepatiitti C -viruksen aiheuttamiin sairauksiin.

Nämä ovat esimerkkejä siitä, kuinka geenitekniiikka on auttanut ihmiskuntaa. Toinen menestysalue on syöpätutkimus ja syövän hoito. Ensimmäistä kertaa historiassa meillä on nyt uusia tehokkaita lääkkeitä syövän hoitoon ja monia uusia lääkkeitä on tulossa. On perusteltua toivoa, että meillä on lähitulevaisuudessa myös diabetekseen ja neurologisiin sairauksiin lääkkeitä.

Nopeaa kasvua teollisuudessa

Bioteknologinen teollisuus kasvaa nopeasti. Maailmanlaajuisten bioteknologiamarkkinoiden arvoksi arvioitiin 753 miljardia dollaria vuonna 2020. Markkinoiden odotetaan kasvavan 15,8 prosentin vuosikasvulla (CAGR) vuosina 2021 – 2028. Markkinoita ohjaavat suotuisat hallitusten aloitteet biotekniikan kasvun vuoksi kehitysmaissa, kuten Intiassa ja Kiinassa. Kuitenkin

myös Euroopassa biotekniikan kehitys etenee erittäin hyvin.

Noin neljä kymmenestä lääkkeestä on peräisin biotekniikasta, mikä johtuu harvinaisten lääkkeiden ja yksilöllisen lääketieteen kasvavasta kysynnästä, ja se vauhti on kiihtymässä.

Bioteknologiateollisuudella on nyt suuria ilmaston lämpenemiseen liittyviä haasteita. Yksi haasteista on käyttää kasveja ja leviä aurinkoenergian talteenottoon. Jotkut sinilevät ovat paljon tehokkaampia valonkorjuussa kuin viherkasvit ja niitä voidaan mahdollisesti käyttää myös vihreässä teknologiassa.

Bioteknologia on yksi luotettavimmista ratkaisuista ilmastomuutoksen hillitsemiseen, kun se käyttää energia- tehokasta viljelyä, sitoo hiiltä ja vähentää synteettisten lannoitteiden käyttöä. Geneettisesti muunnettujen viljelykasvien istuttaminen on osoittanut kasvihuonekaasupäästöjen merkittävää vähenemistä.

80-luvun puolivälistä lähtien kasvi-geenitekniiikka on kehittynyt nopeasti. Yleisimpiä GMO-kasveja ovat soija, maissi, puuvilla, rypsi ja sinimailanen (Medicago sativa). Näiden lisäksi Pohjois-Amerikassa, Etelä-Amerikassa ja Aasiassa kasvaa myös geenimuunneltu papaija, munakoiso, peruna, omena, ananas ja sokeriruoko.

USA:ssa tällä hetkellä jopa 92 % maissista on geenimuunneltua, samoin kuin 94 % soijapavusta ja 94 % puuvillasta. 1990-luvulle asti Euroopan sääntely oli vähemmän tiukkaa kuin Yhdysvalloissa, ja yhtenä käännekohtana mainittiin Yhdysvaltojen ensimmäisen muuntogeenisiä organismeja sisältävän soijasadon vienti vuonna 1996.

Uudet lait merkitsivät Euroopan unionille mahdollisesti tiukimpia GMO-säännöksiä maailmassa. Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA) perustettiin vuonna 2002 ja sen ensisijaisena tavoitteena on ehkäistä tulevia elintarviketähtiä Euroopassa. Kaik-

KUVA Chokniti Khongchum / Pexels.com

KUVA National Cancer Institute / Pexels.com.

kia muuntogeenisiä organismeja sekä säteilytettyjä elintarvikkeita pidetään "uusina elintarvikkeina" ja EFSA arvioi niitä tapauskohtaisesti tieteellisesti. Käytännössä tämä on tarkoittanut, että Eurooppa ei käytä tätä uutta teknologiaa maataloudessa. Eurooppa onkin erittäin nopeasti jäänyt jälkeen Yhdysvalloista.

Tieteelliset tosiasiat täysin huomiotta jättävät lobbausryhmät levittävät edelleen käsitystä tämän tekniikan riskeistä. Yhdysvalloissa tekniikkaa on käytetty yli 30 vuotta ja sen ympäristö- ja terveysedut ovat ilmeiset. Nyt on korkea aika muuttaa eurooppalaista kasvigeenitekniologiaa koskevaa lainsäädäntöä ja mahdollistaa uusien teknologioiden, kuten geenien muokkauksen, käyttöön-

to nopeasti myös maataloudessa. Tämä avaisi yhden erittäin tehokkaan tavan torjua ilmaston lämpenemistä.

Suomessa alkuun 1970-luvulla

Suomessa geenitekniikka alkoi 1970-luvun lopulla. Yksi tärkeimmistä toimituksista oli vuonna 1980 alkanut Sitran rahoittama yhdistelmä-DNA-projekti. Tätä hanketta seurasi Helsingin yliopiston geeniteknologian laitoksen perustaminen **Leevi Kääriäisen** johdolla. Se johti nopeasti siihen, että **Ilkka Palva** perusti ensimmäisen suomalaisen geeniteknologiayrityksen Genesit Oy:n.

Yhdessä **Jukka Ylikosken** ja useiden muiden kollegoiden kanssa perustimme

vuonna 2001 diagnostiikkayrityksen Mobidiagin. Aluksi ajatuksena oli tarjota lääketieteellisiä nukleinihappoihin perustuvia diagnostiikkapalveluita ja siten palvelussa ansaitulla rahalla kehittää omia diagnostiikkasarjoja.

Kun Sitrasta tuli suuri sijoittaja, Mobidiag keskittyi kokonaan DNA-diagnostiikkaan ja pian yhtiö kehitti alkuperäisen DNA-mikrosiru-PCR-yhdistelmä-DNA-diagnostiikka-alustan. Vuonna 2005 yritys toi ensimmäiset diagnostiikkasarjansa markkinoille ja vuonna 2006 Helsingin yliopisto nousi pitkien neuvottelujen jälkeen yhtiön toiseksi suureksi sijoittajaksi. Suuria muutoksia yhtiössä tapahtui, kun vahvan bioteknologia-alan taustan omaava

Tuomas Tenkanen nousi yhtiön toimitusjohtajaksi. **Rabbe Klemets**, jolla on pitkä ja erittäin vankka kokemus biotekniikasta ja diagnostiikasta, oli myös yksi tulevan menestyksen avainhenkilöistä. Yritys loi erittäin nopeasti PCR-pohjaisen koronavirusinfektion diagnostiikkatyökalun nopeaan ja luotettavaan SARS-CoV-2-viruksen havaitsemiseen nenänielun vanupuikoista. Hologic, Inc., maailman johtava naisten terveydenhuoltoyritys, osti vuonna 2021 Mobidiag Ltd.:n 795 miljoonalla dollarilla. Kauppa tuotti erittäin merkittävän tulon Helsingin yliopistolle ja myös Suomelle. Vaikka Mobidiagin taloudellinen menestyminen kesti lähes 20 vuotta, myös nykyään käytettävän teknologian kulumakiven laskivat Helsingin yliopiston Biotekniikan instituutin tutkijat.

Innovaatiotilanne tänään?

Yliopistojen tehtävänä on lain mukaan edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

Merkittävä askel tapahtui v. 1990, kun Helsingin yliopiston Viikin tiedepuistoon perustettiin Biotekniikan instituutti, joka nopeasti laajeni korkeatasoiseksi yksiköksi maailmankin mittakaavassa.

Suurin osa yliopistoista keskittyy opetukseen ja tieteelliseen tutkimukseen, mutta selkeät strategiat innovaatioiden kehittämiseksi yleensä puuttuvat. En ole löytänyt Helsingin yliopistolle innovaatiostратегiaa. Jos tarkastellaan patenttien tilannetta, niin suomalaiset yliopistot ovat suhteellisen vaatimattomassa tilanteessa. Samaan aikaan moderni korkean teknologian teollisuus, mukaan lukien biotekniikka, on mahdollonta ilman patentteja. Akateemisessa toimijakehityksessä innovaatiotoimintaa, kuten patentteja, sopimuksia

teollisuuden kanssa, lisensointia jne. ei ole otettu kovin vakavasti huomioon. Vaikuttaa siltä, että näitä näkökohtia ei ole otettu kovin vakavasti huomioon myöskään opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusmalleissa.

Omaehtoisen kokemukseni perusteella uskon, että suurin osa biotieteiden löydöistä suomalaisissa yliopistoissa on patentoitavissa ja pitäisi patentoida. Koska monia innovaatioita ei voida soveltaa Suomessa, on tärkeää osata maailmanlaajuisia lisensointia. Näitä palveluita voi ostaa myös parhailta kansainvälisiltä yrityksiltä. Suomen elinkeinopolitiikkaa pitää muuttaa – ideoilla ja keksinnöillä

tulee olla mitattava taloudellinen arvo; niin se toimii USA:ssa. Mielestäni yliopistojen life science -opetuksen osana pitäisi olla hyväntasoinen yrityskoulutus. Monessa johtavassa yliopistossa on innovaatioita pidetty sen verran tärkeänä, että on perustettu innovoinnin vararehtorin virka. Tämä on tärkeää, koska tulevaisuudessa yliopistoissa tehtävän tutkimuksen taloudellinen vaikutus kasvaa. ♦

Kirjoittaja on tutkimusjohtaja Helsingin Yliopiston Biotekniikan instituutissa. Hän esitelmöi aiheesta 25. lokakuuta Klubi-illassa.

ASUJEN- JA ASUSTEIDEN PESULA
YLI 40 V. KOKEMUKSELLA

ASiantuntija - OSAAJA

AUTOLLE ASIAKASPAIKKA PIHASSA

**SUOMALAISEN KLUBIN
JÄSENILLE 20 % ALENNUS**

**EDUSTA MAINITTAVA
PESUJA JÄTETTÄESSÄ**

Pohjoisesplanadi 37 sisäpiha
www.pyykkipoika.fi
P. 09 47800170

Biotekniiikan nobelistit

TEKSTI Mart Saarma | KUVA Lehtikuva

Geenitekniikan käyttöön perustuva moderni biotekniikka syntyi vuonna 1953, kun James D. Watson ja Francis H.C. Crick julkaisivat kuuluisan artikkelinsa Nature-lehdessä. Tämän artikkelin otsikkona oli "Nukleiinihapon molekyyli rakenne". Deoksiriboosin nukleiinihapon rakenne". Tämä lyhyt artikkeli, jossa oli vain yksi kuva, muutti biologian ja lääketieteen ja asetti biotekniikan täysin uudelle perustalle.

Lääketieteen Nobel-palkinto vuonna 1962 myönnettiin James Watsonille, Francis Crickille ja Maurice Wilkinsille DNA:n molekyyli rakenteen löytämisestä. Tämä työ auttoi ratkaisemaan yhden tärkeimmistä siihen asti vielä avoimista biologisista arvoituksista. Valitettavasti Rosalind Franklin, joka osallistui merkittävästi DNA:n kide-rakenteen analyysiin ja olisi ansainnut palkinnon, kuoli vuonna 1958.

Francis Crick esitti oletuksen myös siirtäjä-RNA:n (tRNA) ja geneettisen koodin olemassaolosta, joka varmistettiin hyvin pian Robert W. Holleyn, Gobind Khoranan ja Marshall W. Nirenbergin hienoissa kokeissa, jotka myös saivat Nobelin lääketieteen palkinnon vuonna 1968 tulkinasta, jonka he esittivät geneettisestä koodista ja sen toiminnasta proteiinisynteesissä.

Kaksi muuta löytöä olivat ratkaisevan tärkeitä modernin geenitekniikan

Paul Berg sai Nobelin palkinnon vuonna 1980.

syntymiselle. Ensinnäkin Alan Maxam ja Walter Gilbert kehittivät kemiallisen DNA-sekvensointimenetelmän ja Fred Sanger entsymaattisen menetelmän, jota käytetään edelleenkin. Nyt oli mahdollista selvittää jokaisen geenin tarkat nukleotidisekvenssit. Gilbert ja Sanger saivat Nobelin kemian palkinnon vuonna 1980.

Lisäksi on mainittava DNA-restriktioentsyymien eli saksien löytäminen,

jotka mahdollistavat pitkien DNA-molekyylien leikkaamisen lyhyiksi paloiksi, joissa on vaan muutama geeni. Tämä keksintö valmisti maaperää yhdistelmä-DNA-teknologialle. Lääketieteen Nobelin palkinto 1978 myönnettiin yhdessä Werner Arberille, Daniel Nathansille ja Hamilton O. Smithille "restriktioentsyymien löytämisestä ja niiden soveltamisesta molekyyli geneetiikan ongelmiin".

Ensimmäinen yhdistelmä-DNA-molekyyli rakennettiin Paul Bergin laboratoriossa. Hän sai kemian Nobel-palkinnon vuonna 1980.

DNA-kloonausmenetelmän, jota käytämme olennaisesti nykyäänkin ja joka on mullistanut biologian ja biolääketieteen, kehittivät vuonna 1973 Herbert Boyer ja Stanley Cohen. Tämän jälkeen kehitys oli hyvin nopeaa ja DNA-kloonauksesta tuli rutiinimenetelmä laboratorioissa ympäri maailmaa. Vuonna 1972 kloonattiin ensimmäiset bakteerigeenit ja jo vuonna 1974 ensimmäinen ihmisen geeni. Boyer-Cohenin menetelmä laukaisi myös yhdistelmä-DNA-tekniikan käytännön käytön ja 1970-luvun lopulla tuotettiin kaupallisesti tärkeitä terapeuttisia proteiineja, kuten insuliinia, kasvu-hormonia, erytropoietiinia ja monia muita. On huomattava, että Boyerin ja Cohenin DNA-kloonauspatentti on yksi kaupallisesti menestyneimmistä patenteista. Yhdysvaltalaisista geeniteknologiayrityksistä Genentechistä ja Amgenista tuli alan johtajia ja geenitek-nologia loi hyvin lyhyessä ajassa täysin uuden teollisuudenalan. ♦

KESKITY KLUBIIN JA MUUHUN TÄRKEÄÄN. JÄTÄ ISÄNNÖINTI ISÄNNILLE.

Täyden palvelun Isännät huolehtii kiinteistöenne hallinnosta, taloudesta, tekniikasta ja arvon kehittämisestä.

Pyydä tarjous: isannat.fi

Isännät Klubin vieressä:
Kansakoulukatu 5 B 14, 00100 Helsinki
Puh: 010 8383 400

45 vuotta luotettavaa isännöintiä

ISA-auktorisoitu
isännöityyryitys

POINTCOOL - SERVICE OY

**Suurkeittiölaitteiden ja
kylmäkalusteiden huolto
pääkaupunkiseudulla**

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Puh. 09-8387 420
Fax 09-8387 4220
e-mail. pointcool@pointcool.fi

Urheilu on ottanut paikkansa Klubi-illoissa

TEKSTI Jouni Seppänen

Urheilu ja sen liittyminen suomalaiseen yhteiskuntaan ja sen kehitykseen ovat olleet tänä syksynä ne kantavat voimat, joiden kautta urheilua on tuotu klubiveljien kuultavaksi ja ihmeteltäväksi urheilun klubi-illoissa.

Tapio Korjus aloitti urheilun klubi-illat syventämällä ja avaamalla tietoutta suomalaisen huippu-urheilun rakenteista sekä kestävyystä vertailussa muihin maihin. Urheilun ja sen kietoutumisen suomalaisuuteen ja suomalaisten mielikuviiin sai loistavaa jatkoa Liikunta ja Tiede -lehden päätoimittajan, FT Jouko Kokkosen esitelmöidessä 4.11. suomalaisesta liikuntakulttuurista ja urheilun historiasta Suomessa 1800-luvun lopulta tähän päivään.

Suomalainen urheilu ja liikunta on kulkenut pitkän matkan 1800-luvun lopusta tähän päivään. Liikuntakulttuuri on kehittynyt yhteiskunnan mukana. Edellisessä Klubilehdessä (3/2021) käytiin läpi tätä yhteistä matkaa. Kokkosen esitelmä noudatti myös kronologista kaava, mutta pureutui loistavasti yksityiskohtiin, jotka ovat yhteiskunnallisesti merkittäviä, eivätkä pelkästään urheilullisessa mielessä.

Suomi voitti Venäjän Tukholmassa

Harva esimerkiksi tietää, että vuoden 1912 Tukholman Olympialaisissa Suomen suuriruhtinaskunta oli Venäjän keisarikuntaa huomattavasti menestyneempi mitalien määrällä mitattuna. Suomi 26 mitalia ja Venäjä 5. Tulokset jo itsessään hivelivät suomalaisia ja varsinkin kun niistä uutisoitiin ympäri maailmaa. Suomen erityisasemasta Venäjän imperiumissa heräsi keskustelua maailmalla. Suomi osallistui kisoihin osana Venäjää, mutta omalla joukkueellaan, sillä meidät oli hyväksytty kansainvälisen olympiakomitean jäseneksi jo vuonna 1907.

Suhde Ruotsiin niin rakkaana vihollisena maaotteluiden hengessä, kuin myös loistavana urheilijoiden työnantajana, nostettiin klubi-illassa myös esille. Ruotsista saatu apu urheiluvälineiden ja koulutusten muodossa on ollut monessa suhteessa korvaamatonta, mutta myös suomalaisten urheilumenestys juuri rakasta naapuria kohtaan on ollut meille suomalaisille, kuten myös ruotsinsuomalaisille, tärkeä itsetunnon nostattaja. Jääkiekon maailmanmestaruus

vuonna 1995 ruotsalaisen valmentajan alaisuudessa oli sukupolvikokemus, mutta myös laman kourista pois työntävä voima, jolla oli suuri positiivinen yhteiskunnallinen merkitys.

Viimeiset oikeat olympialaiset Helsingissä

Helsingin Olympialaiset nousivat ihan syystäkin keskeiseen rooliin illan aikana. Nuoremmat klubiveljet eivät varmaankaan muista, että Olympiastadionissa oli iso aukko takasuoran keskellä. Aukko rakennettiin umpeen vuoden 1930-luvun lopulla paikkeilla, kun Olympialaisten tuli olla 1940, Tokion luopuessa kisaisännyydestä heinäkuussa 1938 kisat sattuneesta syystä peruuntuivat myös Helsingin osalta ja Suomi sai kisat järjestettäväksi 12 vuotta myöhemmin.

Helsingin kisoja on luonnehdittu ”viimeisiksi oikeiksi Olympiakisoiksi”. Kisat olivat maailmanpoliittisesti merkittävät, sillä sodan hävinneet Saksa ja Japani olivat mukana. Mukana oli myös ensimmäistä kertaa Neuvostoliitto, joka kilpaili Yhdysvaltojen kanssa menestyneemmän maan tittelistä. USA voitti Helsingissä tämän tilaston, mutta alkutahdit kylmälle sodalle myös Olympiamielessä otettiin juuri Helsingissä. Suurvaltopoliitiikka tuli vahvasti osaksi Olympiakisoja.

Syksyn toinen urheilun klubi-ilta tarjosi kuulijoilleen hienon urheiluelämyksen. Loistava matka 1800-luvun lopulta vuoteen 2021. Syksyn aikana urheilun klubi-illoissa on johdattu klubiveljet huippu-urheilun rakenteisiin ja urheilun tulevaisuuteen. Suo-

Uimahyppy postimerkki vuodelta 1951.

KUVA Urheilumuseo.

malaisen urheilu- ja liikuntakulttuurin historian pohjalta on peilattu urheilun oikeutusta yhteiskunnassamme ja ainakin mukana olleille on avautunut uudenlainen näkökulma urheiluun. Se ei olekaan pelkkää kisaamista ja ajanottoa, vaan vaikuttaa laajasti ympäröivään yhteiskuntaan myös kansakuntaa kokoaavana ja eteenpäin työntävänä voimana. Ehdottoman hienoa on, että urheilu on tullut osaksi klubimme ohjelmistoon. Tämä artikkeli on pieni pintaraapaisu siitä sisällöstä, mitä loistavat vieraamme ovat tarjoilleet kuulijoille. Suosittelen tulemaan mukaan kevään urheilun klubi-iltoihin, sillä urheiluhan on parasta paikan päällä. ♦

Kolmiloikkakilpailu Olympiastadionilla Helsingin olympialaisissa 1952.

KUVA Olympia-kuva Oy / Helsingin kaupunginmuseo.

Kyberhyökkäykseen on kyettävä vastaamaan poliittisesti

TEKSTI Jarmo Linnéll

Elämme teknologisen muutoksen keskellä, jonka vaikutukset tulevat olemaan hyvin mittavia niin kansainväliseen politiikkaan, sodankäyntiin, yhteiskuntien ja yritysten toimintaan kuin ihmisten arkipäivään. Keskeinen osa tätä vallankumousta on kybertoimintaympäristön tärkeyden huomattava lisääntyminen, kun olemme digitalisoimassa lähes kaikkea ja yhteiskunnat toimivat jo nyt pitkälti tietojärjestelmien ja tietoliikenneyhteyksien varassa. Kyberasiat ovat sekä kansallisesti että kansainvälisesti nousseet niin sanotun matalan politiikan vaikutuspiiristä korkean politiikan piiriin, johon ovat perinteisesti kuuluneet esimerkiksi sodat ja konfliktit.

Kybertoimintaympäristö on ensisijaisesti poliittinen ympäristö. Sitä säädelään ja siihen vaikutetaan poliittisin päätöksin ja poliittisella ohjauksella. Vaikka kyberasiat ovat politiikassa varsin uusi alue, edellyttää nykytilanne vahvaa poliittista huomiota ja päättäväisyyttä. Yksi keskeisimpiä valtioiden kipuilemista kyberpolitiikan alueista on, miten erilaisiin pahantahtoihin kybertoimiin tulisi vastata poliittisesti. Millaisia poliittisia vastatoimia tulisi tehdä, jos esimerkiksi valtionhallinto joutuu laajamittaisen kybervakoilun kohteeksi tai jos kyberhyökkäyksellä

lamautetaan kriittisen infrastruktuurin, kuten energianjakelun, toiminta?

Pahantahtoisien kybervaikuttamisen käyttäminen on valtioille houkuttelevaa. Poliittinen ”kyberareena” mahdollistaa poliittisen toiminnan, jota perinteiset taloudelliset, alueelliset tai sosiaaliset rajoitteet eivät koske. Kybervaikuttamisesta kiinnijääminen on epätodennäköistä ja teot kiistettävissä, operaatiot ovat suhteellisen edullisia toteuttaa, kyberasiat ovat kansainvälisessä laissa harmaa alue ja ennen kaikkea hyökkäysten poliittiset riskit ovat pieniä. Tämän takia tietyt valtiot, kuten Venäjä ja Kiina, testaavat yhä rohkeammin ”kyberaseitaan” ja koettelevat kybertaistelukentän poliittisia rajoja. Mitä voi tehdä ja millaisin seuraamuksin? Pahantahtoinen valtiolähtöinen vaikuttaminen ei saa muodostua hyväksytyksi normaalitilaksi vaan siihen on puututtava poliittisin toimenpitein.

Poliittisin päätösten pohjalta toteutettavien vastatoimien pelikirjaa on Suomessakin ennakoivasti pohdittava ja valmisteltava. Jatkossa tulemme kokemaan vaikutuksiltaan yhä vakavampia ja kehittyneempiä kyberhyökkäyksiä, jollei poliittisesti kyetä ennakolta luomaan riittävästi pelotetta vastatoimista. Esimerkiksi Natossa linjattiin jo vuonna 2014, että vakava kyberhyökkäys yhtä jäsenvaltiota vastaan voi johtaa viidennen artiklan

käyttöönottoon. Kesän 2021 huippukokouksessa Nato laajensi linjaustaan koskemaan yhden merkittävän kyberhyökkäyksen lisäksi pienemmät, mutta toistuvat vihamieliset kybertoimet. Viime aikoina on erityisesti kansainvälisesti keskusteltu siitä, millaisia vastatoimia tulisi tehdä tilanteessa, jossa tietty valtio antaa ei-valtiollisten toimijoiden toteuttaa kiristyshaittaohjelmahyökkäyksiä omalta maaperältään.

Vihamielisiin kybertoimiin vastaminen on lähtökohtaisesti ymmärrettävä välttämättömäksi toiminnaksi. Keskeistä on viestittää, että havaitsemme tällaisen toiminnan ja että tällaista toimintaa ei suvaita. Tämä on erityisen tärkeää kybermaailmassa, jossa toiminnan edelleen usein ajatellaan olevan ”riskivapaata.” Vastatoimilla pyritään myös luomaan pelotetta tai kynnystä, jolla halutaan joko ennakoidusti tai jälkikäteen estää vihamieliset kybertoimet. Samalla on tiedostettava, että vastatoimilla on aina eskalaation riski.

Tekijän tunnistamisen tärkeys ja vaikeus

Kybermaailman osalta on tärkeää nostaa esille syyksilukemisen eli attribuution haasteellisuus. Attribuutio tarkoittaa kyberoperaation tekijän tunnistamista

ja paikantamista. Hyökkääjän identifiointi on tunnetusti kybermaailmassa vaikeaa, vaikka erilaiset tunnistukseen liittyvät menetelmät ovat viime vuosina huomattavasti kehittyneet. Tunnistamista vaikeuttaa voimistuva trendi, jossa valtiolliset toimijat ulkoistavat kyberoperaatioitaan ei-valtiollisille toimijoille. Lisäksi hyökkäyksen tekijä useimmiten kiistää osallisuutensa. Kokonaan toinen asia on se, että valtioiden erilaiset oikeudelliset käytännöt estävät hyökkäyksen toteuttajan saamisen lailliseen edesvastuuseen, vaikka tekijä olisi tunnistettu ja paikannettu.

Vastatoimien kannalta on kuitenkin välttämätöntä tekijän tunnistaminen riittävällä varmuudella, missä pohjana ovat niin omilla tiedonhankintamenetelmillä hankitut kuin kansainvälisiltä yhteistyökumppaneilta tulevat tiedot. Riittävän tunnistamisen varmuuden aste on viime kädessä poliittinen valinta. Täydellinen attributio on kybermaailmassa vaikeaa, ja hyökkäysjälkiä voidaan myös manipuloida osoittamaan tekijä väärään osoitteeseen (false flag). Tällöin vastatoimet saatetaan kohdistaa syyttömään osapuoleen. Toisaalta tekijän tunnistamisen vaikeus saattaa olla poliittinen tekosyy olla tekemättä mitään tai tekijää ei haluta julkisesti tunnistaa, jotta omat tiedonhankintamenetelmät eivät paljastuisi.

On tärkeää, että tekijän tunnistamiseen liittyviä menetelmiä kehitetään aktiivisesti ja niihin panostetaan. Yksin juuri mikään valtio ei tässä toiminnassa ole vahva, vaan tunnistamisen parantamiseen yhdistyy kansainvälinen yhteistyö samanmielisten valtioiden kanssa.

Poliittisten vastatoimien valikoima

Poliittisilla päättäjillä on useita vaihtoehtoja käytössään vastatoimien toteuttamiseen. On korostettava, että kyse on poliittisesta valinnasta, jonka seurauksista on myös kannettava vastuu.

Jokaisella vastatoimella on vaikutuksia valtion diplomaattisuhteisiin, kansainväliseen maineeseen sekä sotilaalliseen ja tiedustelutoimintaan. Tällä hetkellä vallitsevana julkisena vastatoimena näytetään poliittiset lausumat sekä kovemmillä vastatoimilla uhkailu. Esimerkiksi Yhdysvaltain presidentti Joe Biden on toiminut jo useaan kertaan tällä tavalla Venäjän suuntaan, ja kesällä Euroopan Unioni esitti varsin kovanlaisen lausuman Kiinalle sen maaperältä tapahtuvan jatkuvan vihamielisen kybervaikeuttamisen seurauksena. On muistettava, että kaikki toteutetut (tai toteutettavat) vastatoimet eivät ole julkisia.

Vihamielisten kybertoimien kirjo on laaja alkaen verkkosivujen kaatamisesta jatkuen kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuviin kyberhyökkäyksiin ja terveystietojen manipulointiin. Kun vaikutuksien arviointi on myös usein hankalaa, joutuvat poliittiset päättäjät tarkasti harkitsemaan riittävän vastatoimen luonteen. Seuraavassa keskeisiä vaihtoehtoja vastatoimiksi.

Vaihtoehto 1.

Vastatoimista pidättäytyminen ja kyberturvallisuuden vahvistaminen

Yksi vaihtoehto on olla ulkoisesti tekemättä mitään ja keskittyä oman kyberturvallisuuden vahvistamiseen. Tällöin ei vastatoimia suunnata kyberhyökkäyksen tekijään vaan viestitään kyberturvallisuuden toimenpiteiden parantamisesta ja kyberpuolustuksen vahvistamisesta saatujen kokemusten pohjalta. Tämän vaihtoehdon positiivinen puoli on tilanteen eskaloitumisen riskin estäminen, mutta toisaalta hyökkääjälle annetaan viesti kyseisen toiminnan hyväksymisestä. Tällöin vihamielinen toiminta todennäköisesti jatkuu, jopa laajemmassa mittakaavassa.

Vaihtoehto 2.

Diplomaattiset vastatoimikeinot

Diplomaattinen vastatoimi voidaan tehdä monella tavalla. Hyökkäyksen tekijämaan suurlähettiläs voidaan esimerkiksi ottaa puhutteluun tai tekijämaalle toimitetaan diplomaattilausunto. Nämä voidaan tehdä julkisesti tai hiljaisesti. On myös mahdollista pyytää teon tuomitsevaa lausuntoa samanmielisten maiden järjestöiltä. Myös diplomaattien karkottamisia on tehty vihamielisen kybertoiminnan vastatoimena, kuten Yhdysvallat teki todettuaan Venäjän pyrkineen vaikuttamaan kyberkeinoin sen presidentinvaaleihin. Tässä vaihtoehdossa valtio osoittaa pystyneensä tunnistamaan tekijän riittävällä varmuudella ja ilmentää poliittista tahtotilaa asian esille nostamiseksi. Eskalaation riski pysyy pienenä, vaikka esimerkiksi diplomaattien karkottamiseen tavallisesti vastataan samalla tavalla.

Vaihtoehto 3.

Oikeudelliset toimet

Oikeudelliset vastatoimet kohdistetaan yleensä tiettyä organisaatiota (esimerkiksi tiedustelupalvelu) tai yksittäisiä ihmisiä kohtaa. Toimenpiteellä lähetetään selkeä viesti ja toimenpiteellä on myös varoittava vaikutus kohdemaahan, vaikka vaikutus on pitkälti symbolinen. Syytetyt henkilöt yleensä pidätetään vain, jos he vierailevat maassa, jossa heitä syytetään. Oikeudellisiin toimenpiteisiin sisältyy riski tiedustelutietojen hankkimismenetelmien paljastumisesta oikeudellisia todisteita esitettäessä. Yhdysvallat on käyttänyt tätä vastatoimenpidettä muun muassa syyttäessään tiettyä kiinalaisia ja venäläisiä henkilöitä tietomurroista. Saksa puolestaan nosti syytteet kahta Venäjän GRU:n henkilöä kohtaan parlamenttiinsa kohdistuneiden kyberhyökkäysten seurauksena, jonka jälkeen EU pakotelistasi nämä henkilöt sekä GRU:n kyberyksikön.

Jarmo Linné on johtava suomalainen kyberturvallisuusasiantuntija.

KUVA Jarmo Linnénin arkisto.

Vaihtoehto 4.

Poliittiset ja taloudelliset sanktiot

Poliittiset pakotteet voivat tarkoittaa tiettyjen henkilöiden tai organisaatioiden asettamista ”mustalle listalle”, mikä rajoittaa heidän matkustamistaan ulkomaille tai mahdollisuuksiaan kansainväliselle rahoitustoiminnalle. Taloudellisilla seuraamuksilla voidaan kieltää tai rajoittaa taloudellisia liiketoimia kyberhyökkäyksen tekijätahojen kanssa, tai esimerkiksi EU-maissa olevan omaisuuden takavarikoimista tai jäädyttämistä. Tässä vastatoimessa on kansainvälisten arvioiden mukaan riski vastatoimien vastatoimiin, jolla voi olla merkittäviäkin taloudellisia

vaikutuksia molemmille osapuolille. Kyse on pitkälti siitä, missä laajuudessa etenkin taloudellisia pakotteita asetetaan. Muun muassa Euroopan unioni käytti vuonna 2020 pakoteinstrumenttia vastatoimena kyberhyökkäyksiin, kohdentaen toimet Venäjään, Kiinaan ja Pohjois-Koreaan.

Vaihtoehto 5.

Vastatoimet kyberympäristössä

Diplomaattista toimintaa pidemmälle menevänä vastatoimena valtio voi vastata kyberhyökkäyksiin hyökkäämällä takaisin kybertoimintaympäristössä. Tällöin toimitaan saman suuntaisesti kuin hyökkääjä on toiminut. Riskinä

on tilanteen eskaloituminen sekä ennalta-arvaamattomat seurannaisvaikutukset verkottuneessa kybermaailmassa, jolloin vastahyökkäys voi aiheuttaa enemmän ongelmia kuin mitä se ratkaisee. Vastahyökkäyksen oikeanlainen kohdentamisen ja mitoittamisen onnistuminen vaikuttavuudeltaan muodostuu keskeiseksi asiaksi. Riskinä on vastahyökkäyksen tuomitseminen kansainvälisesti, etenkin jos alkuperäisen hyökkäyksen attributio näyttyy kyseenalaisena. Merkittäviä julkisia kybervastahyökkäyksiä ei ole toistaiseksi tehty, ainakaan julkisen tiedon perusteella.

KUVA Gerd Altmann / Pixabay.com

Vaihtoehto 6.

Peitelty vastatoimi kyberympäristössä

Vastatoimi kybermaailmassa voi olla myös ei-julkinen eli peitelty. Sen sijaan, että toteutetaan julkinen vastakyberhyökkäys, tämä voidaan tehdä peitelysti ja oma toiminta kiistäen. Parhaassa tapauksessa vain alkuperäinen hyökkääjä havaitsee vastahyökkäyksen ja ymmärtää lopettaa omat hyökkäyksensä. Väärinkäsitysten estämiseksi vastatoimen tehnyt valtio voi julkisesti viestiä ryhtyneensä ”sopiviin vastatoimiin”, mutta jättäen tarkemman määrittelyn siitä kertomatta. Riskinä on, että kansainvälinen syyte hyökkäyksestä kohdistetaan vastahyökkäyksen tekijään, ja toiminta saattaa kiihdyttää moleminpuolisesti peiteltyjen kyberoperaatioiden tekemistä.

Eskaloitumista ei kuitenkaan ole täysin suljettu pois. Vastustaja voi vastata. Esimerkki peittelystä kybervastatoiminnasta on Yhdysvaltojen vastaus Sonyn vuoden 2014 hakkerointiin. Yhdysvallat kertoi paikantaneensa hakke-

roinnin Pohjois-Koreaan ja vastaavansa ”valitsemallaan aikana ja tavalla.” Pian tämän jälkeen Pohjois-Korea syytti Yhdysvaltoja kyberhyökkäyksistä, eikä Yhdysvallat tätä kiistänyt.

Vaihtoehto 7.

Fyysiset sotilaalliset vastatoimet

Fyysinen voimankäyttö on yksi ja voimakkain poliittinen vastatoimimahdollisuus kyberhyökkäyksiin. Tällainen vastatoimi lähettää kristallinkirkkaan viestin, ettei tehtyä kyberhyökkäystä suvaita. Samalla on tiedostettava vakava eskalaatioprosessin mahdollisuus. Tavanomaisen fyysisen sotilaallisen toimenpiteen instrumenttia voidaan todennäköisesti harkita vain siinä tapauksessa, että kyberhyökkäys on ollut erityisen vakava ja siihen todennäköisimmin liittyy merkittäviä fyysisiä vaikutuksia. Tällöin attribuution asteen on oltava hyvin korkea. Lisäksi on oltava esittää vakuuttavia todisteita kansainvälisesti. Todisteista huolimatta kansainvälinen yhteisö voi pitää tätä

vastatoimea suhteettoman suurena, jolloin valtion kansainvälinen maine sekä poliittiset ja taloudelliset seuraukset ovat merkittäviä. Tähän mennessä tätä instrumenttia ei ole käytetty, joskin esimerkiksi presidentti Trumpin hallinnosta viestitettiin, että vakaviin kyberhyökkäyksiin voitaisiin vastata jopa ydinasein.

Vastatoimien pelikirjaa kannattaa valmistella

Edellä esitettyjen vihamieliseen kybervaikuttamiseen vastaamisen poliittisten vaihtoehtojen lista ei ole tyhjentävä, mutta antaa suuntaa tällä hetkellä kansainvälisesti vastatoimien pelikirjan ja käytäntöjen muodostumisesta. Poliittiset vastatoimet kyberhyökkäyksiin ovat vielä suhteellisen uusi ilmiö kansainvälisissä suhteissa. Käytäntöjä ollaan parhaillaan kokemusten lisääntymisen myötä vasta luomassa. Kyberhyökkäyksiin vastaaminen ja vastatoimien kehittäminen on valtiolle poliittinen kysymys ja uskottavuusasia, mikä on nimenomaan poliittisesti otettava jo ennakoidusti yhä vahvemmin huomioon – myös Suomessa. Varsinkin tapauksissa, jossa ulkopuolinen valtiotoimija on selkeästi rikkonut lakia, reagoimattomuus ei ole vaihtoehto. Tässäkin varautuminen, skenaariotyö, kunkin vaihtoehdon etujen ja haittojen pohdinta, vastatoimien seurausten ennakointi sekä vastatoimien käytännön kyvykkyyksien luominen on viisauden alku. ♦

Kirjoittaja on kyberturvallisuuden työelämäprofessori Aalto-yliopistossa, dosentti kolmessa yliopistossa, Johtaja Innofactor Oyj:ssä, Maailman talousfoorumin asiantuntijaverkoston jäsen ja kaupunginvaltuutettu (Kok.) Espoossa. Koulutukseltaan kirjoittaja on Sotatieteiden tohtori, VTM ja Upseeri (majuri evp.).

JYRKI PEKKALA

asianajaja, attorney-at-law
0400 - 464 524

JYRKI PEKKALA
ASIANAJOTOIMISTO OY
Temppelikatu 3-5 A 11
FIN-00100 Helsinki

asianajaja@jyrkipekkala.fi
+358 400 464 524
Suomen asianajajaliiton jäsen
www.jyrkipekkalaasianajotoimisto.fi

OMA KOTI
VIELÄ MYYMÄTTÄ?

*Hoidan asuntosi myynnin sujuvasti
ja vakaalla ammattitaidolla.*

JARI KETTINEN
kiinteistönvälittäjä LKV,
LVV, KILAT, YEAT, partner
0400 411 559
jari@bo.fi

”Me taasen laulamme riemuiten, kun joulu, joulu on meillä!”

TEKSTI Jukka Nykänen | KUVA Elina Fairytale / Pexels.com

Kaikista vuoden juhlapyhistä jouluun liittyy musiikki kaikkein tiiviimmin.

Pääsiäistä voi viettää helposti kuulematta aariaakaan **Bachin** Matteus-pasiasta eikä juhannuksen taikaa vähennä, vaikkei yöttömässä yössä soisikaan **Olavi Virran** tangot. Ajatus joulusta ilman joululauluja taas tuntuu ontolta, lähes mahdottomalta - ihan käytännössäkkin.

On melkoinen saavutus selvittää pelkästään joulukuun puolelle altistumatta yhdellekään joululaululle kaupoissa tai kahviloissa. Sosiaalisessa mediassa kiertävä leikkimielinen Whamageddon-haaste, yritys selvittää jouluaattoon asti kuulematta kertaakaan **Wham!**-yhtyeen hittiä Last Christmas, todistaa omalla hausalla tavallaan, kuinka erottamattomasti musiikki kuuluu jouluun ja joulunodotukseen.

Vaikka ostoskeskukset syöttävät meille pääasiassa pirteää pikkujouluviihdykettä, suomalaisilla on perinteisesti ollut tapana kuunnella jouluna mieluiten rauhallista, harrasta ja varsin surumielistäkin musiikkia. Rakastetuimpien laulujen listan kärkipäästä löytyvät mm. Varpunen jouluaamuna sekä Sylvian joululaulu, joiden melankoliset, mollisoituiset sävelmät ja koskettavat tarinat saavat takuuvarmasti kuulijan herkistymään. Nämä laulut toimivat mielestäni parhaiten ilman liiallista paatosta, mikä lienee ollut myös säveltäjien tarkoitus. Esimerkiksi **Otto Kotilaisen** kirjoittama alkuperäinen, liikkuva piano-

säestys Varpusessa saa musiikin hengittämään, vie tarinaa luontevasti eteenpäin eikä tee kappaleesta raskasta surulaulua, kuten joissain nykytulkinnossa vaan ennen kaikkea kauniin kertomuksen. Duurisoitujen tuomat pienet valonpilkahdukset välisoitoissa antavat tarinalle syvyyttä ja realismia, tuovat esiin surun lomassa koettua lohtua ja lämpöä.

Musiikki ohjaa mielikuvia

Musiikin rooli tekstien tulkinnessa on vahvasti mielikuvia ohjaava. Hei tonttu-ukot hyppikää -laulussa esitetty toteamus ”Hetken kestää elämää ja sekin synkkää ja ikävää” kalskahtaa korvaan inhorealistselta ja jouluhengen vastaiselta, mutta ruotsalaisen juomalaulun hengessä laulettuna tuntuu lähinnä korostavan elämäniloa ja carpe diem -asennetta.

Me käymme joulun viettohon katke sisäänsä painavamman puheenvuoron (”Turhuuden turhuus kaikki on, niin turhaa touhu tää”), mutta runoilijan yhteiskuntakriittinen kannanotto pehmenee lämminhenkisen säkeistölaulun syleylyssä ja sen turvallisessa virsimäisessä poljennossa.

Joskus pelkkä yksittäinen sana voi muuttaa koko laulun tulkinnan.

Taas kaikki kauniit muistot -laulun rauhoittava musiikki herättää kuulijassa hartaita tunteita, kun lähdemme seu-

raamaan kertojaa hänen käydessään läpi lapsuusvuosien jouluperinteitä. Nostalgisen muistelon keskeyttää verhottu tunteenpurkaus: ”...pyhätunnelman muistan vain, sitä milloinkaan ei viedä, ei ryöstetä sielustain”. Muuhun tekstiin nähden hätkähdyttävän raju kielikuva avaa kertojasta toisen puolen. Onko hän kokenut elämässään katkeruutta, vastoinikäymiä ja vääryyttä, joita hän nyt pakenee muistoihinsa? **Sulho Rannan** vähäeleisen linjakas musiikki ei alleviivaa eikä ota kantaa, mutta jättää esittäjälle herkullisen mahdollisuuden tehdä ravis-televiakin painotuksia.

Etenen varovasti

Itselleni on viime vuosina muodostunut musiikillinen kartta, jota seuraten pyrin rauhoittumaan hektisen joulukonserttirupeaman jälkeen ja virittämään itseni joulun tunnelmaan. Jouluviikon alkumetreillä kuuntelen mielelläni vanhempaa kirkollista musiikkia, etupäässä kuorojen ja lauluyhtyeiden esittäminä. Historiallisissa joululauluissa kuten In dulci jubilo ja **William Byrdin** O magnum mysterium soivat yhtäaikaan musiikin ja kristillisyyden historia sekä kauneus, hartaus ja laulumusiikin puhdistava vaikutus.

Jouluaaton koittaessa keskityn perinteiseen kotimaiseen musiikkiin, johto-

tähtenä iki-ihana **Jean Sibeliuksen** Joululaulut op. 1. Tässä sarjassa, Sibeliuksen musiikissa ja **Topeliuksen** teksteissä, on kaikkea, mitä joululauluilta kaipaamme: perinteikkyyttä, lämpöä ja iätöntä viisautta.

Joulupäivän koittaessa harras tunnelma saa väistyä rennomman musiikin tieltä. Levylautaselle löytää tiensä ainakin amerikkalaisten klassikoiden kokoelma, mukana hunajaisesti soivat White Christmas ja The Christmas Song **Bing Crosby** ja **Nat King Colen** tulkitsemina. Myös **Manhattan Transferin** svengaava sointukylpy Christmas Album sekä **Carpenterin** huikea musiikillinen rekiretki Christmas Collection kuuluvat suosikkeihini. Unohtaa ei pidä myöskään **Tshaikovskin** Pähkinänsärkijää.

Portti lapsuuteen

Joulu on paitsi ilon, lämmön, yhdessäolon ja rakkauden myös muistojen juhla. Huomaan monen muun tavoin etsiväni joulun kuvastosta, jouluperinteistä ja varsinkin joululauluista jonkinlaista henkistä teleporttia lapsuuteeni jouluihin. Tai ainakin luulen etsiväni. Mitä jos tavoittelemaani joulua ei oikeasti ole koskaan ollut olemassakaan - paitsi mielikuissa? Vähän niin kuin satumainen, lumen peittämä talven ihmemaa, jonka joululaulut silmiemme eteen piirtävät, mutta josta Helsingin Lauttasaassa voi yleensä vain haaveilla? Ehkä joulu onkin mielen pyrkimys saavuttaa jotain sellaista, mitä ei oikeastaan voi saavuttaa. Silti juuri siksi se on vuoden ihaninta ja tärkeintä aikaa. Pakoa arjesta. Pysähtymistä. Ei ole sattumaa, että joululoman alkaessa ensimmäinen kuunteleman joululaulu on yleensä Arkihuolesi kaikki heitä. Musiikin avulla voin elää joka kerta unelmiäni joulun.

Toivotan kaikille klubilaisille ja heidän perheilleen onnellista joulua! ♦

Tyynenmeren atollivaltiot ja ilmastonmuutos

TEKSTI ja KUVAT Pasi Patokallio

Merenpinnan ennustetaan nousevan ilmastonmuutoksen myötä. Vaaran etulinjassa ovat atollivaltiot. Näitä on eniten pitkin laajaa Tyyn-tämerta. Suomessa media käsittelee näiden kaukaisten saarten tilan-netta ani harvoin, vaikka ilmastonmuutos puhuttaa joka päivä. Miltä tilanne paikan päällä näyttää ulkopuolisen tarkkailijan silmin? Uhkaako atolleja uppoaminen?

Tulin käyneeksi kaikissa Tyynenmeren atollivaltioissa 2010-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Kiersin ne ensin ul-koministerin erityisedustajana. Suomi oli pyrkimässä YK:n turvallisuusneu-vostoon. Kaikki marjat piti noukkia maasta. Heti kampanjan jälkeen aloitin Suomen suurlähettiläänä Australiassa. Toimin samalla suurlähettiläänä Pa-pua Uudessa Guineassa ja muutamassa muussa Tyynenmeren saarivaltiossa.

Carteret-saarten ilmastopakolaiset

Papua Uusi Guinea ei ole atollivaltio, mutta sitä reunustaa joukko pienempiä saaria ja atolleja. Carteret-saaret ovat seitsemän pienen saaren atolli hyvän matkaa Papua Uuteen Guineaan kuu-luvan Bougainvillen saaren itäpuolel-la. Ne saivat 2000-luvun alkuvuosina osakseen huomiota kansainvälistä me-diaa myöten. Carteret-saarten uskot-tiin ilmastonmuutoksen aiheuttaman merenpinnan nousun vääjäämättä edetessä jäävän kokonaan meren alle vuoteen 2015 mennessä. Saarten asuk-kaat ("maailman ensimmäiset ilmasto-pakolaiset") piti siirtää ajoissa alta pois suuremmalle ja vähemmän alavalle Bougainvillelle.

Suomi kantoi kortensa kekoon hälyttävistä uutisista kuultuaan. Pai-

kallisen kansalaisjärjestön piti kehitys-apumme turvin auttaa Carteret-saarten asukkaita muuttamaan. Muutto eteni kuitenkin etanan vauhtia. Canber-ran-suurlähetystön kakkosmies **Antti Niemelä** ja minä päätimme käydä pai-kan päällä katsomassa, oliko hankkeel-lemme ylipäättään tarvetta. Ennusteen takaraja oli käsillä, eivätkä Carteret-saa-ret olleet jääneet veden alle. Saarille ei voi lentää (yhdelläkään atollin saarista ei ole tilaa lentokentälle), eikä sään-nöllistä laivaliikennettä ole. Ainoa vaihtoehto oli vuokrata kaksi paikkaa kuuden hengen avoveneestä. Se kul-jetti aika ajoin Bougainvillelta ihmisiä ja kaikenlaista saarelaisten tarvitsemaa tavaraa Carteret-atollin pääsaari Hanil-le. Vuorokauden verran odottelimme, sallisiko sää meidän lähteä avomerelle ollenkaan. Matkaa oli sentään sata ki-lometriä. Lopulta sää salli: Tyynimeri oli ennusteiden mukaan riittävän tyyni seuraavat pari päivää. Veneessä oli on-neksi GPS. Jos atollista olisi ajanut ohi, vastaranta olisi tullut näkyviin Perussa.

Tieto tulostamme oli kulkenut. Vä-keä oli odottamassa, vauvasta vaariin. Laituria ei ollut. Neljä riuskaa miestä kappasi minut rantavedestä kultatuo-liin ja kantoi kuivalle maalle. Pari pap-paa kätteli minut, ripusti lein kaulaan ja viittilöi eteenpäin. Kävelimme käsi-

Kulkuvälineenä atolleilla on vene.

kynkkää kylän keskusta rummutuksen ja reippaan kuorolaulun tahdissa. Polun varteen oli kerääntynyt kymmenittäin uteliaita saarelaisia kaukaisen valkonaamojen korkeaa päällikköä katsomaan. Kunnantalolla, jos niin voi sanoa, meitä odottivat kylänvanhimmat. Vaihdettiin kuulumisia ja katsottiin kansantansseja. Lounaan (omat eväät) jälkeen saimme käyskennellä kylällä. Kylä oli kokoelma kaksikerroksisia, palmunlehväkattoisia majoja ja iso puukirkko. Sähköä ei ollut. Yhtään kauppaa ei ollut. Elettiin lähes luontais-

taloudessa laguunikalan ja kookospähkinöiden voimin. Ainakaan pääsaari ei näyttänyt olevan uppoamassa, jos kohta merivesi oli ehtinyt pilata pohjaveden. Mitään tuoretta ei voinut viljellä. Makea vesi saatiin taivaalta. Se valui katoilta rännejä pitkin isoihin vihreisiin säiliöihin. Ne oli EU lahjoittanut.

Saarten väkiluku oli jatkanut kasvamista. Kansalaisjärjestömme räväkäs toiminnanjohtaja tiedosti ongelman. Hänellä oli myös ratkaisu: kondomi tai snip, snip. Han-saaren machomiehet päivittelivät moista puhetta naisen

suusta. He olivat hartaita katolilaisia. Papit eivät rohkaisseet syntyvyyden minkäänlaiseen säännöstelyyn. Yhtälö oli kestävä. Carteret-saaret eivät olleet enää elinkelpoisia, nousipa merenpinta tai ei. Saarelaiten piti muuttaa pois ennen pitkää. Kylänvanhimmat olivat toista mieltä: heistä ongelma voitiin ratkaista rakentamalla tarpeeksi korkea muuri oman saaren ympärille. Voisiko rikas Suomi tulla avuksi? Ei voinut, mutta suurlähetystö tuki muutoshanketta vielä muutaman vuoden.

Kiribatín presidentti kiertää maailmaa

Kiribatilla kävin solmimassa diplomaattisuhteet. Tie lentokentältä pääkaupunki Tarawaan kulki kapean ja matalan atollin reunaan. Väentiheys oli Hongkongin luokkaa. Hökkeliä, majaa, konttia ja muuta asumusta näki loppumattomiin tien varressa. Jäteongelma sekä näkyi että haisi. Ainoat siistit rakennukset olivat kirkkoja. Niitä oli tiheässä. Kaikki mahdolliset ja mahdotomat kristilliset yhteisöt (ja mormonit) tuntuivat olevan edustettuina. Tilaa viljelyksille ei enää ollut, kun maata oli muutenkin vähän. Elintarvikkeet olivat tuontitavaraa kookospähkinöitä ja taroa lukuun ottamatta.

Suomen ja Kiribatín välisiä diplomaattisuhteita juhlistettiin seremonialla presidentti Anote Tongin virka-asunnossa. Tong oli innostunut ympäristöasioista. Hän kiersi maailmaa puhumassa siitä, miten ilmastonmuutos uhkaa upottaa hänen atollivaltionsa mereen. Hän kertoi vakavissaan suunnitelmistaan siirtää kaikki kiribatilaiset (noin 100 000 ihmistä) ilmastopakolaisina Yhdysvaltoihin tai Australiaan. Tongista tuli YK:n ilmastokokouksissa julkkis, Tyynenmeren Thunberg.

Kiribatilla jo kolmatta vuotta lusuinut Uuden Seelannin suurlähettiläs oli lopen kyllästynyt Tongin ilmastosaarnoihin. Ongelmien syyt eivät hänestä olleet ilmastomuutoksessa, vaan kiribatilaisissa itsessään. Eroosio uhkaa, kun hiekkaa kaivetaan laittomasti. Atollin pikkusaaria yhdistävät tiot rikkovat meriveden luonnollisen kiertokulun ja aiheuttavat lisää eroosiota. Jätehuolto ei toimi. Hänen suosarukaisen arvionsa mukaan Kiribati ”hukkuu omaan paskaansa” paljon ennen kuin ilmastomuutoksesta on nähty ensimmäistäkään merkkiä. Tong ei ollut edes yrittänyt tehdä asialle mitään. Hän patsasteli mieluummin maailmal-

Vieraat toivotetaan tervetulleiksi perinteiseen tapaan.

la kuin hoiti kotimaansa asioita. Jättevuorta kasvatti tolkuton väestönkasvu. Kirkot vastustivat perhesuunnittelua. Maallikkosaarnaaja Tongilla itsellään oli seitsemän lasta.

Tonga on kuin pannukakku

Tongan pääsaari Tongatapu on tasainen kuin pannukakku. Päivän mittaisen kiertoaajelun tarkoituksena oli osoittaa minulle, että Suomen apua tarvittaisiin. Isännät vetivät narusta, jonka arvelivat tepsivän: ilmastomuutoksen uhasta. Matalalla saarella merivesi tunkee monin paikoin asumusten portaille asti. Se, missä määrin kyse oli merenpinnan noususta ilmastomuutoksen seurauksena, oli vaikeammin arvioitavissa. Maatalousmaasta on Tongatapulla pulaa. Väestö kasvaa (nyt runsaat 100 000). Rakennuksia on pykätty niin alaviin paikkoihin, että nousuvesi nostattaa niille merivettä muutoinkin.

Marshall-saarilta pääsee USA:han

Marshall-saarten pääsaari Majuro taas on bumerangin muotoinen atolli. Lentokenttä on bumerangin yhdessä päässä, pääkaupunki Majuro toisessa. Atollin reunan korkein kohta on pari metriä merenpinnan yläpuolella, maa-kaistaleen leveys on kapeimmillaan alle sata metriä. Nousuvesi kaventaa sitä kerran vuorokaudessa. Kunnon taifuuni pyyhkäisee hyökyaallot sen yli. Kumma kyllä, ilmastomuutoksesta ei juuri puhuttu, kun kävin siellä, vieläpä kahdesti. Tähän on luonnollinen selitys. Yhdysvallat hallinnoi Marshall-saaria YK:n mandaatilla vuosikymmeniä. Napanuora ei katkennut itsenäisyyteen. Marshall-saarten kansalaiset (noin 60 000) pääsevät viisumitta mantereelle töihin. Jos Marshall-saaret käyvät elinkelvottomiksi syystä tai toisesta, saarelaisilla on varaventiili: muutto Yhdysvaltoihin.

Vastaanottoseremonia.

Suurlähettiläs kannettiin maihin miesvoimin.

Nämä ovat ajankuvia Tyyneltämereltä muutaman vuoden takaa. Tilanne on sen jälkeen voinut muuttua vielä huonompaan suuntaan. Yksikään atolli ei kuitenkaan ole uponnut. Ilmastonmuutos on hidas prosessi. Siitä ei saisi muodostua tekosyytä olla puuttumatta ongelmiin, jotka voidaan ratkaista paljon nopeamassa aikataulussa, jos poliittista tahtoa on. Atollivaltiot itse ovat avainasemassa. Niiden suurin ongelma on resursseihin nähden kestäättömän suuri väestönkasvu. Jatkuvasti kasvava väkimäärä jo muutenkin kansoitetuilla atolleilla vaikuttaa kaikkeen: maankäyttöön, jätehuoltoon, terveyteen.

Kehityksen jarru kaikissa Tyynenmeren pienissä saarivaltioissa (eikä vain atolleilla) on vaikutusvaltaisten uskonnollisten yhteisöjen kielteinen asenne perhesuunnitteluun. Ellei asenne muutu, atolleille käy ennen pitkää - ilmastonmuutoksesta riippumatta - juuri niin kuin Uuden Seelannin suurlähettiläs Kiribatilla ennusti. ♦

Kirjoittaja on julkaissut samasta aiheesta artikkelin myös Kanava-lehdessä.

Kolumni

Kotiinpaluu

Muutimme vaimoni Kaisan kanssa Helsinkiin elokuun viimeisenä viikonloppuna. Tällä päätoimittajanhomalla oli iso rooli päätöksenteossa. Ehdottaja oli vaimoni Kaisa, joka kysyi, olenko todella halukas mahdollisesti useammankin kerran viikossa istumaan nelisen tuntia junassa Tampereen ja Helsingin välillä. Vastausta ei ollut vaikea antaa.

Löysimme kodin Pukinmäestä. Matkaa asemalle on 300 metriä ja juna hurauttaa rautatieasemalle 12 minuutissa. Pukinmäki ehti yllättää meidät vehreydellään ennen kuin tuli ruska ja sen jälkeen autius lehtipuissa. Onhan tämä nyt jotakin muuta kuin istua tuntitolkulla junassa, vaikka se onkin matkustusmuodoista miellyttävin.

Muuttopäätös ei ollut kovin vaikea sen vuoksi, että kyseessä oli paluumuutto. Olemme olleet poissa 25 vuotta, ensin Lahdessa 20 vuotta ja sen päälle Tampereella 5 vuotta.

Olen hämmentynyt, kuinka tutulta Helsinki kuluneiden 25 vuoden jälkeenkin on tuntunut. Vaikka kuvittelisi, että aika on niin pitkä, että muutoksia on tapahtunut niin, että kaikki vanha on jo kadonnut. Ei ole. Pikemminkin tuntuu siltä, että mikään ei ole muuttunut, niin samanlaiselta eläminen täällä tuntuu.

Kun olimme kävelylenkillä Vantaajoen varrella ja saavuimme Oulunkylän siirtolapuutarhan kulmalle, sydämessä oikein läikähti, sillä huomasin, että olimme saapuneet vanhoille tutuille ulkoilureiteille. Silloin me olimme perhe, jolla oli pieniä lapsia. Nyt he ovat muuttaneet ja elävät omaa elämäänsä, tosin molemmat täällä Helsingissä.

Aika paljon muuttaneena ja monessa paikassa asuneena sitä alkaa hokea, ettei ole mistään kotoisin. Saatan jopa hieman kummeksua niitä, joille asuinpaikka on niin tärkeä, ettei muuttaminen tule ollenkaan kysymykseen. Tai jos joutuu muuttamaan, tuntuu kuin olisi juuret revitty irti ja juurettomuuden seurauksena mielen valtaa koti-ikävä ja apatia.

En ole juurikaan sellaisia tunteja tuntenut. Sen sijaan muutto Helsinkiin pääsi yllättämään minut. Koin syvää iloa ja rauhaa, jota on hyvin vaikea kuvailla. Olin palannut tuttuun ja turvalliseen, loksahdin paikalleni kuin en olisi koskaan ollutkaan poissa.

Kotiinpaluu, sitä tunnetta en ole aikaisemmin tuntenut.

Heikki Hakala
päätoimittaja

URKURI TAPIO TIITU | PUHE SEPPÖ KOSONEN
KUORON JOHTAJA HENRIK LAMBERG

Perinteinen Joulukonsertti

Vanha kirkko, Helsinki
SUNNUNTAI 19.12.2021 KLO 15.00

Ohjelma (30€) ennakoon osoitteesta www.klubinkuoro.fi
Kuorolaisilta tai klubimestarilta p.09 586 8830

HELSINGIN SUOMALAISEN
KLUBIN KUORO